

СТЕНОГРАМА

спільного засідання Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та підкомітету з питань інформаційної політики та європейської інтеграції Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики

7 лютого 2024 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Добрий день, шановні друзі! Розпочинаємо спільне засідання Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова і підкомітету з питань інформаційної політики та європейської інтеграції, Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Це вже у нас традиція така склалася, що раз на рік, не менше, ми збираємося у гостей у Суспільного мовника українського, обговорюємо ті і досягнення, і ті виклики, які стоять перед Суспільним мовником. Так що давайте розпочнемо, але розпочати я пропоную з такої поза регламентної події – я запрошую, от він є, наш колега Іван Іванович Крулько, народний депутат України, але я так розумію, що в першу чергу він зараз з нами не як тільки народний депутат, а в першу чергу як президент Федерації біатлону України, і у нього є приємна новина.

Будь ласка, Іване Івановичу, тобі слово.

КРУЛЬКО І.І. Дякую, шановні колеги, пане голово. Мені дуже приємно бути сьогодні тут, на вашому засіданні. Дякую, що запросили для того, щоб виконати почесну місію.

Я хотів би сказати кілька речей. По-перше, Федерація біатлону, яку я маю честь очолювати, за рік відзначила своє 60-ліття. У нас дуже мало таких федерацій в Україні, які мають таку довгу історію. Біатлону українському 60 років, це одна з найстарших федерацій біатлону в світі. І насправді ми маємо чудові традиції цього виду спорту. Один з найбільш популярних видів спорту в Україні, № 1 серед зимових видів спорту, він сперечається навіть з такими популярними видами спорту, як футбол з точки зору аудиторії глядацької,

але цього всього б не було, якби у нас не було партнера багатолітнього, яким є Суспільне, які є офіційними трансляторами всіх кубків світу, чемпіонатів світу, чемпіонатів Європи з біатлону, мають партнерські відносини з Міжнародною федерацією біатлону, із Європейською мовною спілкою. Для нас це велика честь мати такого партнера. І головне, що це є Суспільний мовник України.

І я хотів би побажати, щоб ця співпраця продовжувалася на багато років, у нас чудові відносини з Миколою Миколайовичем – головою правління, з усією командою. Ми з великим задоволенням дивимося на той продукт, який формує Суспільне, мріємо про те, що одного дня чемпіонати з біатлону теж будуть транслюватися на Суспільному, можливо, цей момент настане дуже швидко. Але з нагоди шістдесятиліття Федерації біатлону і, до речі, сьогодні у нас старт Чемпіонату світу з біатлону у Новому Месті, в Чехії, буде перша гонка о 18:20, яку будуть транслювати Суспільне. Всіх запрошуюю подивитись. Дуже цікаво буде, змішана естафета. Так от я хотів би редакції Суспільне в особі голови правління Миколи Чернотицького передати нагороду від Федерації біатлону. *(Оплески)* І Почесна грамота Федерації біатлону за вагомий внесок в розвиток біатлону редакції вручити. Дякую вам. *(Оплески)*

І ще один є в нас такий подарунок, який, я вважаю, займе своє чільне місце від Федерації біатлону, це біатлоніст, який...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Вбиває москаля.

КРУЛЬКО І.І. Можна і так сказати. До речі, біатлон це вид спорту військових, він так виник як вид спорту військових. Це висококласні стрілки і снайпери, які вміють влучати в мішені на високому пульсі, 180 і вище. Суперкласні. Тому цей вид спорту є дуже актуальним для України і для масового спорту. Так от я хотів би вам подарувати, він недарма золотий, тому що ми мріємо, що одного дня Суспільне покаже золотий фініш українських біатлоністів на найвищих чемпіонатах світу і кубках світу.

Дякую вам. (*Оплески*)

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну що ж, треба, до речі, віддати належне Суспільному мовнику, який завжди знайомить українців зі всіма важливими спортивними змаганнями, і насправді зовсім не кожний канал в Україні отримувал би відповідні рейтингові результати від трансляції таких змагань, а Суспільний мовник вміє це робити і доводив це неодноразово за свою історію, що свідчить про те, що виконання соціальної функції медіа не завжди ґрунтується тільки на ринковому попиті, а ґрунтується в першу чергу, ясно, що для Суспільного мовника, на попиті суспільному, на тій чи іншій значущій для суспільства події.

Власне, на вступ у мене було 3 хвилини, я їх маже вичерпав. Завершуючи свій короткий вступ можу констатувати, що Суспільний мовник гідно і професійно прожив другий рік повномасштабної війни Росії проти України. Суспільний мовник не втратив жодним чином високих стандартів мовлення і якості продуктів. Так, Суспільний мовник беззаперечно тільки підсилив рівень довіри з боку міжнародних партнерів і донорів, які допомагають Суспільному мовнику пережити ці дуже складні для українських медіа часи і які не просто допомагають пережити, а які ще й інвестують гроші в розвиток Суспільного мовника, за що ми їм дуже і дуже вдячні. Але, тим не менше, крім очевидних досягнень і здобутків, є і виклики, є і проблеми. Ми сьогодні про них поговоримо.

І власне, на цьому я вже і закінчу і передаю слово своєму колезі, голові Комітету з питань свободи слова пану Ярославу Юрчишину.

Будь ласка, Ярославе Романовичу.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дуже дякую. Всіх вітаю!

Надзвичайно важливо відзначити те, що на другий рік після повномасштабного вторгнення, на 10-й рік після початку окупаційних дій країни-терориста Росії національний мовник входить куди сильнішим і це цілком логічний наслідок ефективної роботи реформи, яка запустилася ще за

попередньої каденції парламенту, але яка активно підтримується і розвивається в цій.

Величезна подяка за збереження регіонального мовлення. Буквально на днях я завершив своє робоче відрядження до Закарпаття і хотів би відзначити величезний внесок національного мовника і в тому, що мовлення мовами етнічних груп це чи не єдиний шлях, який втягує українців різного етнічного походження в український інформаційний простір. І важливо надзвичайно далі дбати про єдність нашого суспільства, і Суспільний мовник в цьому напрямку робить максимально, що може робити. Звісно, завжди хочеться ще більше і ще якісніше.

Власне перед нами зараз стоїть величезний виклик, ми вже чули, в принципі, стурбовані заяви "Репортерів без кордонів", наших інших міжнародних партнерів стосовно свободи слова в Україні. І однією з максимально ефективних відповідей нас як країни є потужна підтримка Суспільного мовника, розвиток суспільного телебачення, радіо, різноманітних продуктів, урізноманітнення продуктового, можна так сказати, переліку Суспільного мовника. Теж важко не відзначити документальні фільми, які повертають Україні реальне розуміння нашої історії, закривають "білі плями", дуже важливі як в суспільстві, так і за кордоном.

Дуже сподіваюся, що сьогодні за результатами звіту ми почуємо не лише про досягнення власне, а і про проблеми, щоб ми разом з колегами з Комітету з питань гуманітарної політики, які активно і давно працюють над тим, щоб максимально сприяти Суспільному мовнику і власне розвитку плюралізму в Україні, могли оперативнo реагувати і максимально питати, з одного боку, за ті ресурси, які зокрема завдяки пану Івану через бюджетний комітет виділяються на розвиток суспільного мовлення, але, з іншого боку, і допомагати робити це куди ефективніше. Дякую.

КРАВЧУК Є.М. Мені самій взяти слово?

ПОТУРАЄВ М.Р. Євгеніє Михайлівно, вибачте. Робоча переписка все ще не відпускає. Отже, колеги, передаю слово пані Євгенії Кравчук, яка головує в профільному підкомітеті з питань інформаційної політики та європейської інтеграції.

Євгеніє Михайлівно, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Так, колеги, дякую. Власне ми не просто раз на рік збираємося, а ми були на Суспільному рівно рік тому. Тобто ми не домовлялися про цю дату саме так, але ми можемо так, як-то кажуть, *(нерозбірливо)* через рік.

Я би хотіла насправді зупинитися тоді на міжнародному аспекті, бо колега багато вже сказав про внутрішній продукт, ми про це ще поговоримо, але власне це так якраз останній рік, звіт, який ми будемо слухати чи інформацію про це, співпало з моїм головуванням в Парламентській Асамблеї Ради Європи саме Комітету з питань культури і медіа в тому числі. І от може ви бачили в соцмережах, буквально на січневій сесії ми голосували Резолюцію, яка стосується свободи медіа, стану в різних країнах-членах, і власне в такому позитивному сенсі єдине медіа, яке було виділено окремо, це був Суспільний мовник. Навчила ПАРЄ правильно писати "Суспільне", бо вони переплутали букви, але це важливо, бо я не можу сказати, що кожна країна чи Європейського Союзу, чи кожна країна тим більше Ради Європи може сказати, що ми там задоволені абсолютно, як працює наш Суспільний мовник. Насправді, там дуже багато є критики і теж, до речі, про фінансування всюди говорять, але насправді покриття у Суспільного і кількість людей, які дивляться в тому числі на діджитал-платформах, якщо порівняти з іншими країнами Європейського Союзу, мені здається, що видно десь в топі, так точно там у першій десятці. І власне, про це і відзначила так, що попри повномасштабне вторгнення не те що не скоротилося мовлення, воно навіть розширилося в продуктах і соціальних мережах.

Тут треба буде окремо поговорити про телеграм-канали і медіаграмотність, але це якраз приклад, коли медіа, яке перевіряє інформацію, якому довіряють, присутнє навіть на таких контраверсійних, скажімо, майданчиках, але вони працюють, значить, там потрібно бути. І очевидно, ми маємо поговорити і про безпекову ситуацію, у нас буде, я так розумію, є представники, ще будуть від Національного банку України, щоб поговорити про страхування журналістів, бо власне якраз цією резолюцією також відзначили, що вперше з часу Другої світової війни така велика кількість журналістів працюють в таких важких умовах, які є небезпечними для життя і здоров'я. І до речі, було відзначено, що за оцей час війни понад 10 тисяч журналістів отримали акредитацію в Україні. Це величезна цифра, яка для наших європейських колег насправді є такою значущою і суттєвою.

І якщо вже завершувати рефреном до того, що колеги сказали про фінансування, мені здається, був хороший адвокаційний захід, який ми зробили восени, у вересні. Принагідно теж відзначу, що взяла, мабуть, вперше, голова бюджетного комітету участь. І можу передати ще вітання від першого віцеспікера пана Корнієнка, якого ви не запросили на Євробачення, до речі, а треба було запросити. Я передала.

Але тим не менше, так, це важливо, бо ми на різних рівнях маємо розуміння. І насправді, я би навіть хотіла повторити його слова: коли ми вас критикуємо, то ми це робимо для того, щоб ви стали кращі, так? А не просто написати черговий пост в фейсбуці, там "все пропало, зрада", "перемога" з сурдоперекладом перетворюється на "зраду" і так далі.

Тому, будь ласка, сприйміть наші коментарі як наше побажання, щоб ви ставали сильнішими. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, на цьому хочу передати слово голові Наглядової ради Національної суспільної телерадіокомпанії України Світлані Віталіївні Остапі, яка представляє унікальну групу людей, які працюють багато, грошей за це не отримують, а при цьому вимоги всі антикорупційного

законодавства мають виконувати. Що створює виключно унікальну ситуацію, як для не просто України, а для цілого світу, коли ти маєш нести відповідальність за те, що ти не отримуєш гроші.

Думаю, це нас до чогось, до якихось глибоких філософських висновків має нас привести, а може до змін у законодавстві. Або в тому напрямку, щоб ми їм все ж таки щось платили, або щоб ми їх все ж таки якось не рахували як народних депутатів.

Світлано Віталіївно, на цій оптимістичній ноті, будь ласка, вам слово. Як ви живете, розповідайте нам. *(Сміх)*

ОСТАПА С.В. Так, в моїй багатодітній родині діти питають: "За що ми тепер будемо... через те, що ти "РЕР". Я кажу: "Ну це ще одна моя дитина, тому треба буде тепер все життя вам з цим жити".

Вітаю вас, шановні народні депутати, члени Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, і міністр культури та інформаційної політики, і був його заступник.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Є.

ОСТАПА С.В. Є.

І представники Держкомтелерадіо. Я вас всіх вітаю у нас на Суспільному мовнику. І дякую вам всім за підтримку Суспільного, тому що насправді ви всі є нашими партнерами і друзями.

Сьогодні я хотіла зупинитися на нашій міжнародній співпраці з найбільшою у світі професійною асоціацією телерадіомовників Європейською мовною спілкою. З 2022 року Суспільний мовник України максимально відчув, що таке бути однією командою в міжнародному інформаційному полі з європейською професійною асоціацією суспільних телерадіомовників Європи – Європейською мовною спілкою. І на вимогу Суспільного мовника було дуже швидко припинено членство Росії в ЄМС на початку повномасштабного вторгнення. Європейська мовна спілка, до речі, 12 лютого, буквально через 5 днів буде відзначати своє 74-річчя, і вона

об'єднає 112 організацій у 56 країнах світу, тому це ще одна потужна наша сім'я.

Представництво у керівних органах ЄМС. Наразі п'ятеро представників Національної суспільної телерадіокомпанії України перебувають у керівних органах Європейської мовної спілки. Голова правління Микола Чернолицький вже вдруге обраний членом Виконавчої ради ЄМС, а четверо наших працівників увійшли до її комітетів. Ми маємо найбільше представництво серед країн Східної та Центральної Європи в керівних структурах ЄМС, де залучені до прийняття рішень, і це важливо.

Зокрема Ангеліна Карякіна увійшла до новинного комітету і тепер постійно акцентує увагу європейських колег на висвітленні війни в Україні та боротьбі з російською пропагандою.

Вікторія Мурована увійшла до діджитального комітету.

Ірина Славінська – радійного.

Олексій Мандзій – спортивного.

Всі ви можете їх побачити на екрані.

Європейська мовна спілка є організатором міжнародних телевізійних конкурсів, зокрема Євробачення, а також виступає розпорядником ліцензій на трансляцію чемпіонатів світу з футболу, турнірів УЄФА: Ліга чемпіонів і Ліга Європи, Суперкубок УЄФА, Чемпіонат Європи з футболу, зимових та літніх Олімпійських ігор, ралі Дакар і інших світових подій.

Представництво Суспільного мовника у керівних органах ЄМС дозволяє відразу враховувати потреби та вирішувати питання щодо придбання прав на трансляцію тих чи інших спортивних подій.

Обмін новинами. Це ще одна наша перемога. Але я розумію, чому така увага до України. Ми всі розуміємо, що це через повномасштабну війну, але важливим напрямом співпраці Суспільного з ЄМС є обмін новинами. З перших днів повномасштабної війни команда Суспільного активно публікує власні відео на платформі спілки, у тому числі репортажі з бойових дій, зони

бойових дій, свідчення про воєнні злочини росіян та наслідки обстрілів цивільної інфраструктури. Свідченням якості контенту є те, що журналісти Суспільного отримали нагороду "Європейський журналіст" 2023 року в рамках міжнародного конкурсу "Приз Європа 2023".

Завдяки мережі ми просуваємо українські новини в тому числі щодо російської агресії, які споживають мільйони європейців. Що дуже важливо – наші новини поширюються різними мовами, тобто якщо бере Суспільний мовник Іспанії, то це іспанською мовою, якщо Італія, то італійською мовою. Наприклад, лише з початку вторгнення 1 тисяча 793 сюжети Суспільного з'явилися 132 тисячі 715 разів на 202 каналах із 79 країн Європейського Союзу. Мені здається, що це досить хороші показники. Для порівняння, у 21-му році ми надали тільки 220 сюжетів, які з'явилися 6 тисяч 676 разів. З грудня 23-го року новини Суспільного розміщуються на вебсайтах європейських мовників, які є учасником проекту "Європейська перспектива". Наразі в ньому беруть участь 20 організацій з 17-ти країн, вже понад 25 матеріалів Суспільного за 2 тижні опублікували на своїх вебсторінках європейські мовники, зокрема це матеріали про блокування кордону, воєнні злочини росіян в Україні та наслідки війни в різних регіонах.

Співпраця в забезпеченні трансляції спортивних подій. Суспільний мовник забезпечує ексклюзивні трансляції топових спортивних подій світу, завдячуючи в першу чергу і частковому або повному скасуванню плати за права в цей нелегкий для країни час. Матчі Національної збірної України з футболу, Молодіжної збірної України з футболу, виступи чоловічої та жіночої збірних з волейболу, Європейські ігри глядачі мали змогу дивитись в етері Суспільного. Це також стало можливим завдяки партнерській підтримці з боку ЄМС. З 23-року в зв'язку з розширенням спортивного мовлення компанією, я думаю, ви вже чули тут, що ми запустили в тестовому режимі канал "Суспільне Спорт", забезпечено придбання прав на пільгових умовах на міжнародні події з легкої атлетики, водних видів спорту, спортивної та

художньої гімнастики, веслування вперше буде, окремих турнірів, таких як Чемпіонат світу з футболу серед жінок, євробаскетболу, європейських ігор, Чемпіонату світу з польотів на лижах, теж вперше буде. Успішно завершено оформлення головного спортивного придбання 23-го року - права на висвітлення Олімпійських ігор 26-32.

Проведення Євробачення 2023 року, співпраця з BBC. Якщо ви не в курсі, то це з королем Чарльзом III справа це наша Оксана Скибінська, яка керівниця, голова делегації України на Євробаченні.

Україна є однією з найуспішніших держав на конкурсі Євробачення. Суспільне не відмовилось від проведення конкурсу навіть під час повномасштабної війни. НСТУ знову ж таки змогла це зробити, дякуючи і підтримці ЄМС. 67-й пісенний конкурс Євробачення у травні 23-го року приймав Ліверпуль (Великобританія) від імені України. Український гурт Kalush Orchestra став переможцем Євробачення 22-го року, але з міркувань безпеки конкурс вирішили провести в країні, представник якої посів друге місце.

Суспільне як член Європейської мовної спілки організував і проводив відбір пісні та представника України, а також забезпечував участь представника України у Євробаченні. Представники Суспільного мовлення співпрацювали з BBC на всіх рівнях для того, щоб розробити та впровадити українські елементи не тільки в шоу, а й під час конкурсної програми. І до вашого відома, 162 мільйони телеглядачів побачили це в прямому ефірі.

Кілька днів тому Україна визначила учасників Євробачення-2024. Загалом безпрецедентна кількість українців взяла участь в голосуванні в Дії, що додало нам, правда, сивого волосся, так. Ну тобто 1 мільйон 167 тисяч людей проголосували в Дії за Євробачення.

Технічна допомога та візит керівництва ЄМС до України. З перших днів повномасштабної війни європейські партнери допомагали нам з технікою та обладнанням, зокрема надали генератори та "старлінки". Завдяки

комплекту обладнання, наданому ЄМС, Суспільне змогло доставляти сигнал Першого каналу Суспільне, коли все глушили. Завдяки ЄМС та уряду Латвії місцеві філії Суспільного отримали генератори, які допомогли забезпечити енергетичну незалежність компанії. Крім того, ЄМС, розуміючи складні фінансові умови, скасувала членські внески для Суспільного на 2023-2024 рр.

У квітні 2023 року президентка Європейської спілки мовників, генеральна директорка французького телебачення Дельфіна Ернотт Кунсі та генеральний директор ЕВУ Ноель Курран відвідали Суспільне мовлення. Керівництво ЕВУ зустрілося з керівництвом наглядової ради та правлінням Суспільного, а також відвідали філію Суспільне-Чернігів, де ознайомилися з роботою місцевого мовника. Ми навіть разом посиділи там в бомбосховищі, бо тільки ми приїхали в Чернігів, розпочалася повітряна тривога.

Цей візит також став важливою підтримкою для команди Суспільного. Генеральний директор Європейської мовної спілки Ноель Курран під час 90-ї Генеральної асамблеї ЄМС, яка пройшла торік в Іспанії, заявив, що першочерговим пріоритетом є підтримка Суспільного мовника. Є і дво-, і тристороння співпраця з членами ЄМС, наприклад, дякуючи підтримці болгарського, румунського і латвійського суспільних мовників ми змогли у 2023 році оздоровити на морі понад 50 дітей наших співробітників.

Окрім ЄМС, у нас ефективна співпраця з іншими міжнародними організаціями, посольствами та донорами. З 2021 року у нас щороку проходять зустрічі з послами G-7, усі вони вважають реформу Суспільного мовника однією з найуспішніших реформ в Україні після Революції Гідності. Торік ми з навчальним візитом відвідали найстарішого суспільного мовника світу - ВВС. І скажу вам, вони в захваті від Суспільного мовника.

І наостанок. Про виклики. Зовсім коротко. Я думаю, що ви знаєте про наші виклики фінансові. І дякую вам, що ви нам допомогли торік додати до нашого бюджету ті кошти, яких нам бракувало саме для Олімпійських ігор.

Окрім тих викликів, з якими стикаються інші українські телерадіокомпанії під час повномасштабної війни, у нас є і особливі. Перед Новим роком мені повідомили з кількох джерел, що хочуть внести зміни до Закону про Суспільне, якими змінити механізм створення керівних органів. Наразі механізм дієвий, керівництво компанії вже має досвід і освіту з корпоративного управління. Не розумію, навіщо ламати те, що працює. У нас абсолютно ділові відносини з акціонером - Держкомтелерадіо, з Нацрадою, з Міністерством культури та інформаційної політики.

У мене велике прохання до вас не розглядати без нас змін до закону про нас, якщо можна. До цього такого не траплялося ні разу. Дякую вам за розуміння. І ще раз вам дуже дякую за підтримку.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Зареєстрованого ще немає, здається.

ОСТАПА С.В. Ні. Немає.

ПОТУРАЄВ М.Р. Перед тим, як надати слово Миколі Чернотицькому, хочу сказати, що ми не володіємо інформацією, жодної не маємо інформації про підготовку таких поправок. Ми завжди в дев'ятому скликанні, так само, як і колеги в восьмому скликанні, ніколи, наскільки я знаю, не розглядали питання Суспільного без Суспільного. Такої ж політики будемо дотримуватися і надалі. Безперечно, ті поправки, які будуть пропонуватися самим Суспільним мовником, які спрямовані на покращення діяльності НСТУ, ми будемо розглядати і, відповідно, підтримувати. Що ж до якихось ініціатив, які будуть погіршувати становище Суспільного мовника, тим більше ставити під сумнів його незалежність, такі поправки шансів пройти ні через наш комітет, ні через комітет Ярослава Романовича і колег, шансів, безперечно, в дев'ятому скликанні не мають жодних. Тому це абсолютно точно позиція наша, я думаю, що обох комітетів, поза залежністю від того, хто яку партію або фракцію представляє.

Євгеніє Михайлівно, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Ще на правах, що підкомітет не тільки інформаційної політики, але й європейської інтеграції, а якраз незалежний Суспільний мовник - це ну ми просто виконали вже раніше цю вимогу завдяки колегам із попереднього скликання, але в нас навіть така домовленість з головою, що будь-які, особливо суттєві зміни, які стосуються чи Суспільного, чи, наприклад, Закону про медіа, який був одним із маркерів для початку переговорів, мають бути проговорені і акцептовані до певної міри нашими європейськими колегами, щоб ми в якийсь момент не виявилися в дурній ситуації, коли доведеться щось виправляти, те, що не мало би з'являтися. І дійсно, ті стандарти, які є навіть на час воєнного стану, вони і повинні залишатися.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, взагалі є певна кількість законів, які є маркерними для європейської інтеграції України, починаючи там з ще отримання безвізу і закінчуючи наразі з початком переговорів щодо членства. Серед них це Закон про Національного суспільного мовника, серед них Закон про медіа. На жаль, не всім іноді це зрозуміло, що після прийняття цих законів будь-які поправки суттєві, які суттєво можуть змінити зміст цих законів, вони вимагають погодження з європейськими структурами, ми це просто пояснюємо всі знову-таки поза залежності від того, хто до якої політичної сили належить, в неформальний спосіб. Але ясно, що якщо ми будемо змушені, то ми будемо запускати і формальну процедуру погодження, тому що отримавши вже, так би мовити, залік по цих законах (по Закону про ... *(нерозбірливо)* раніше, по Закону про медіа пізніше), Україна не може вже тепер в односторонньому порядку брати і щось там, як-то кажуть, зубну пасту десь там намагатися в тюбик знову запхати. Воно так не працює. Цьому немає формального, так би мовити, кодексу, але це просто поведінка відповідальних і порядних партнерів.

Ми безперечно, я думаю, що вже довели до наших європейських колег, що ми є відповідальними і порядними партнерами. Так що, знову-таки, тут у

нас є достатньо багато таких запобіжників для того, щоб якісь погані речі не відбулися.

На цьому передаю слово голові правління НСТУ Миколі Миколайовичу Чернотицькому.

ЧОРНОТИЦЬКИЙ М.М. Дякую дуже.

Перш за все, дякую за те, що рівно за рік ми зустрілися знову, і це прямо прекрасна традиція. Дякую за підтримку власне і від парламентарів, і від регулятора, і від акціонера. І дякую за критику, що робить нас кращими і сильнішими.

Власне, я коротко пробіжуся, як пройшов 2023 рік і потім розкажу про плани на 2024 рік.

2023 рік, ми продовжували інвестувати в довіру, і на сьогодні 84 відсотки аудиторії, яка споживає наші новини, вона нам довіряє. Це великий відсоток достатньо. Для порівняння, ВВС ставить собі за мету 51 як індикатор, це також достатньо. Але ми розуміємо, що в нас інші умови, у нас інша ситуація, тому на наступний рік ми ставимо собі індикатором дещо менше, оскільки це природно, що вона падає, довіра падає у всіх і це великий виклик, що з цим робити взагалі.

Далі. За цей час ми запустили три нові платформи. Це "Суспільне Спорт" як новостний спортивний канал, це радіоточка Онлайн-радіо, поки ще вона базована на наших архівах і Українського радіо, і я тут знаю підтримку регулятора і голови Національної ради в цьому питанні. Я сподіваюсь, що та незначна, скажемо так, та незначна правка, яка має бути в законі, що дасть змогу нам отримати ці частоти, щоб ми могли мовити вже в FM мовленні, і важливо, що ми почали оцифровувати, приводити до ладу наші архіви. Це медіатека, це VOD-платформа, скажемо так, це перші кроки в цьому напрямку, там де в нас виставлені оцифровані архіви, на які ми точно розуміємо, що права наші. Там є питання регуляції прав ще по деяких речах, бо незрозуміло, хто власник, але по тих, що ми розуміємо, ми їх

оцифруємо і ми виставляємо на цю VOD-платформу і сайт mediateka.suspilne.media.

Наші нагороди, тут трошки пройдуся, це важливо. (*Нерозбірливо*). Це одна з найбільших нагород Європи і ця премія заснована Європейською комісією. Вона проходить в Берліні, але важливо, оскільки в них є там тяглість до так званих "хороших русских" час від часу, для нас було це важливо отримати нам, бо попередній раз отримала "Медуза". Тому якби для нас це було великим викликом і ми отримали.

"Серце Європи", це наші колеги з польського мовника. Вони разом об'єднують Східну Європу і проводять цей конкурс і тут виграв "Капелани. Віра на війні". Важливо, що цей фільм про трьох капеланів, ми в кінці минулого року продали швейцарському суспільному мовнику і він там був вже показаний.

І "Честь професії" - українська нагорода. Ми стабільно там присутні, 5 наших проектів є ...

10 мільйонів підписок на діджитал-платформах - важливо, це сумарно всі: Ютуб, Фейсбук, Телеграм, Тік-Ток, Інстаграм, Вайбер. Для нас важливо бути тим якісним медіа навіть в контраверсійному Телеграмі, умовно кажучи, бо ми все ж таки, ми про відповідальність, ми про те, що ми перевіряємо те, що ми туди публікуємо, і на фоні інших, скажемо так, дистрибуційних груп, то це людина має знати, що вона може десь це передивитися. Але ми маємо розуміти, і це також великий виклик, про те, що зі споживання новин в Україні на сьогоднішній день на першому місці це телеграм-канали. І тому це про факт і про виклик, що з цим всім робити.

Ми зробили, трохи передивилися наш підхід в філіях і ми почали профілізувати деякі наші хаби так звані, наприклад, Львів - це наш резервний центр, ми там зараз добудовуємо велику студію, для того щоб це повноцінно було, прямо як у наших японських колег в NHK в Осаці, але інше ми хочемо

фокусувати на рівні тем, наприклад, розслідувальницька журналістика, там екологічна тематика та інше.

І важливо, гіперлокальна мережа в цьому році - це 5 областей, в яких ми набираємо людей за кошти донорів для *(нерозбірливо)*, локальних журналістів на рівні громад. Вони закривають, декілька громад будуть, там по 2-3. Це Дніпропетровська, це Полтавська, Рівненська і дві ще, забув, згадаю - скажу. Я би дуже хотів до 2025 року, до кінця, щоб у нас була найбільша, вона й зараз велика мережа, найбільша мережа локальних журналістів, оскільки, і це важливо з точки зору і відбудови майбутньої, це і важливо з точки зору, щоб з доставки інформації не виникало таких історій, як виникли там 2 роки тому в Штатах, так звані "новинні пустелі", де не було ніяких локальних медіа.

Міжнародна підтримка. Пройду коротко, додаю до Світлани Віталіївни, що був прекрасний візит до ВВС разом з наглядовою радою, щоб подивитися, як це працює в них після 100 років розвитку, як це працює в нас, що спільне, що від'ємне. Це була прекрасна така звірка годинників.

Окремо є проект військового архіву разом з Європейською мовною спілкою, Радою Європи ми меморіалізуємо - всі мовники, які знімають щось про war crime, це все архівується, це все є в Європі. Тобто я дуже сподіваюсь, що це колись стане доказом в судах міжнародних.

І європейська перспектива - це робота з проекту штучного інтелекту і у нас в компанії, скажемо так, самоорганізувалася певна команда, яка займається тільки artificial intelligence в даному випадку. І це про обмін, про те, коли Суспільне, 20 сайтів беруть новини один одного, воно автоматично переклад і воно виставляється. Тобто у нас на сайті там є шведські новини, є швейцарські, там інші, естонські і це також... тобто такий пенетрейшен дуже добрий.

А Євробачення-2023 це був неймовірний виклик, неймовірно цікавий. І я вважаю, що це одне було з найкращих Євробачень, яке тільки зробили.

Кількість України, яка там була, пан Олександр бачив, як це все відбувалося, це просто щось неймовірне! Я скажу так, це було краще, ніж в 2017 році. (Сміх) І дорожче в декілька разів.

30 презентацій і показів, які ми зробили, це і проект "Остання війна" Мирослави Барчук, це і "Голодомор. Літописці" – документальний фільм чотирьохсерійний, це і про Крим, це і перший наш досвід в мек'юментарі "Карлос в Україні". Багато чого. Скажемо так, в якийсь момент наш маркетинговий відділ сказав нам, що: "Давайте нам додавайте людей на івент-менеджер, бо ми не вигрібаємо", - бо всі хочуть щось презентувати.

Дитяче мовлення особливо – це ми пішли і в книжки, ми розвиваємо канал "Бробакс", на зараз у нас на адаптації декілька є лінійок, мультфільми, які ми отримали від французького мовника і від данського мовника. І ми запустили освітню платформу також "Колайдер" разом з [pedan|bugo](#) – це така освітня річ для дітей від 7-и до 13-и років.

І власне ми продовжуємо працювати з міжнародною підтримкою, з USAID, G7, Європейська мовна спілка. Це коротко за 2023 рік. І якщо, можливо, питання є, я би відповів на них і я перейшов би до 2024 року.

ПОТУРАЄВ М.Р. Краще до 2024 року.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Окей. Пріоритети на 2024 рік. Для порівняння, в 2023-у ми ставили "доступність, безпека, безперервність", на 2024-й – це "новини, регіони та виробництво". Ми інвестуємо більше зараз в новини, тобто це і профілізація, це і збільшення, наприклад, кількості цих новин на всіх платформах: від телевізійної, радіної, діджитальної. Тобто новин має бути ще більше, вони мають бути ще якісніші.

Напрямки розвитку – інформаційне мовлення, контент для задоволення культурних та освітніх проблем, національна мережа інформаційного мовлення, те, що ми продовжуємо.

Стратегічний показник, це те, що я казав, ми ставимо собі "довіра - 75 відсотків". Ми розуміємо, що довіра буде падати до всіх інституцій - в

травмованому суспільстві з купою потенційних ліній розлому. І це дуже великий, ну це прямо великий виклик для всіх, як не допустити, щоб ці розломи роз'єдали країну. Тому ключові результати – це, тут коротко, 24 історичних проєктів і 44 мистецько-культурних, освітні проєкти, 3 дитячі проєкти, 37 спортивних проєктів, тут мається на увазі, це там окремі види спорту, окремі їхні впливові. В кінці лютого ми випустимо документальний серіал з шести епізодів "Велика російська брехня". По суті це була його робоча назва, як російський балет вбиває, як вони використовують культуру замість, це буде і про спорт, це буде і про культуру. Робить це команда, яка виготовила "Щедрик проти "русского міра". Тобто це буде достатньо...

Є питання з дистрибуцією за кордон, бо там ми використовуємо, ну в чернетках використовувались деякі моменти з російських каналів і для нас це якби прийнятна історія, що ми показуємо, а для міжнародників треба було думати, як це, ну щоб його виштовхнути, щоб не було питань по правах.

"Сентиментальна подорож до планети Параджанова", оскільки було сторіччя, "Феномен Довженка" те ж саме – 120 років, важливо. Дві важливі речі – це "Якби Чорновіл", це є розвінчування, це улюблена тема Сашка Зінченка про те, що аж "Якби Чорновіл", то було б міф, що могло бути щастя, і багато про це, що ми хотіли поговорити.

І друге важливе, це Будапештський меморандум. Про це, скажемо так, допоки є в Штатах ті люди, які приймали рішення, ми хочемо, щоб наші автори там побували і взяли ці, поговорили з тими людьми, які прописували цей документ. Ну десь щось біля того.

Також ми розширюємо технічне покриття каналу комунікації. Це ми ставимо собі, це добудування 100 відсотків уже Українського радіо, там майже 100, радіо "Культура", всі обласні центри і радіоточка, тут у нас є повне розуміння з Національною радою, ми відправили їм план, ми розуміємо, що частот не так багато, як є, і ми цінуємо те, як Національна рада з нами співпрацює. Тут ми дуже вам вдячні за це.

Бренд Суспільного. Ми за цей час суттєво наростили нашу впізнаваність як і завдяки і Марафону, так і завдяки діджитал-платформам нашим, так і радіо. Тобто по багатьох ми маємо, ми в метрики собі заставили, що перша згадка не менше ніж 4-х відсотків, це просто з голови, впізнаваність бренду з підказкою 70 відсотків, а без підказки не менше ніж 45.

Так, ми боремося з копродакшеном як тільки можемо...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. За копродакшен.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Так, за копродакшен. Набиваємо собі шишки. *(Шум у залі)*. Так, але все ж таки наш, як мінімум, один контракт в цьому році ми маємо підписати. І це для нас є суперважливо.

Надходження, ну це для порівняння, це наше комерційне надходження, план надходження був виконаний по всьому. На 2024 рік ці надходження, ну вони збільшені об'єктивно, і важливо, ми починаємо розщепляти продаж прав і модернізацію діджитал в окремий напрямок.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А можна? Це загалом по всіх носіях?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Так-так. Це сумарно. І важливо, наша донорська підтримка, тут ми ставимо підписані контракти. Тобто там, тому що зазвичай донори, вони...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Це на кілька років.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Так, на кілька років.

Коротко - все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, перед тим, як перейти до обговорення, ми в принципі рухаємося в регламенті.

Ростиславе Володимировичу, є щось додати?

КАРАНДЄЄВ Р.В. Буду вдячний за можливість сказати кілька слів. Хочу відзначити державну складову в роботі Суспільного, яка без сумніву була з перших днів створення цього мовника. І очевидно, що інакше і бути не може. І це прослідковується тими рішеннями і тими діями, які здійснює

мовник в контексті виконання завдань стратегії інформаційної безпеки України. Без сумніву, високий рівень довіри, який ми бачимо з результатів досліджень, і свідчить про те, що мовник вкрай обережно, вкрай виважено відноситься до того, щоб подавати саме перевірену інформацію. І відповідність того контенту, який є сьогодні на телеканалі реальній ситуації, реальним подіям, максимально обережним і збалансованим оцінкам якраз і є свідченням того, що аудиторія довіряє. Аудиторія довіряє. І саме тому і надає перевагу отриманню інформації і деякого іншого контенту сьогодні саме з національного суспільного телеканалу.

Я хочу також звернути увагу на те, що це призвело до прийняття рішення міністерством щодо включення генеральної, основної, головної дирекції "Суспільного" та львівської зокрема філії до переліку об'єктів стратегічної інфраструктури. Це усвідомлене рішення, яке говорить про те, що справді для держави є дуже важливим цей канал поширення інформації.

Колеги, зовсім нещодавно, а саме пару днів тому, точно скажу, 3-го лютого, був прийнятий наказ Головнокомандувача Збройних Сил України, який спростив доступ журналістів до зони бойових дій і, скажемо так, до тих джерел інформації, яка сьогодні цікава нашим телеглядачам. Ця ситуація пов'язана напряму із безпекою в тому числі, оскільки зростає відповідальність самих журналістів за власну безпеку. Але з іншої сторони, буду чесний і відвертий, це дасть можливість покращити контент того, що хочуть люди бачити. Більшість запитів, які ми сьогодні досліджували серед аудиторії, стосувалися того, що люди хочуть більше оперативної і гарячої інформації, більше новин з передової, ну, мало не створення постійних воєнкорівських корпунктів на основних напрямках.

Ми розуміємо, що тут є питання не тільки інформаційної безпеки самих журналістів, але і в цілому безпеки, а точніше фільтрування, потрапляння до інформаційного середовища тих меседжів, які можуть становити державну таємницю. В даному випадку ще ми майже не мали за всі два роки

повномасштабних воєнних дій нарікань на те, що важлива секретна інформація, утаємничена для широкого загалу, потрапляє раптом в широкий інформаційний простір, тим більше по каналах, які підтримуються державою і, звичайно, "Суспільне". Але ми сподіваємося як ті, хто вболівають за інформаційне забезпечення громадян і, найголовніше, задоволення їх інформаційних потреб, що така цікавинка, якою, без сумніву, будуть сюжети, більш наповнені гарячою інформацією, обов'язково з'явиться. Це спонукатиме, очевидно, колег до розширення своєї уваги, розширення кількості і кореспондентських пунктів, і самих кореспондентів, репортерів, але це, без сумніву, і додасть до тої інформації інтерес, яка буде сьогодні поширюватися на каналах "Суспільного".

Тому зичу моїм колегам успіху в цьому році. Ті задачі, які ставляться, нехай будуть виконані. Хотілося б знову ж таки, спираючись на дані досліджень від глядацької аудиторії, бачити більше матеріалів про культуру, гуманітарного спрямування, навіть трохи розважального контенту. Будемо тут працювати разом, не забувати про те, що громадянину потрібна інформація не просто так, а для прийняття важливих рішень, і не тільки безпекових, але й рішень щодо визначення власної долі, власних життєвих шляхів, задоволення потреб у вихованні своїх дітей. Тому дякую всім, хто працює над вирішенням цієї задачі, і голові правління, і голові наглядової ради, і звичайно депутатам, які своїми рішеннями цьому сприяють. І окремо звичайно Ользі Володимирівні, яка має велику місію сприяти тому, щоб сигнал Суспільного був поширений на максимально великі території України.

Дякую вам сердечно. Спасибі, колеги.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ростиславе Володимировичу.

Ну і саме, я так з півслова вже з виконуючим обов'язки міністра час від часу починаємо один одного розуміти, бо хотів сказати... Може якась репліка буде? Добре, тоді маємо подякувати Ірині Мирославівні

Констанкевич, вона завжди цікавиться справами НСТУ, завжди глибоко вникає і допомагає, іноді критикує, але завжди допомагає. На жаль, має вона справи серйозні ще, тому дякуємо вам, Ірино Мирославівно, за участь в цьому засіданні. До побачення.

І дійсно, колеги, розвиток НСТУ був би неможливий без розуміння, порозуміння і співпраці з національним регулятором, з Національною радою з питань телебачення і радіомовлення. Я радий тут сказати, що діалог між НСТУ і регулятором постійно відбувається. Я знаю, що питання, значить, розвитку НСТУ, які мають згідно Закону про національного суспільного мовника вирішуватись, вони вирішуються. Національна рада робить все, що залежить від неї, щоб забезпечити потреби у розвитку мовника. Знаю, що є і будуть до нас спрямовані ініціативи щодо законодавчого, скажімо, покращення умов цієї співпраці між НСТУ і Суспільним мовником. Ми з колегами, звичайно, всі подивимось. Я думаю, що ми підтримаємо, якщо це не буде якимось, ну там я навіть не можу собі уявити якесь поле для конфліктів, я маю на увазі, що це має просто бути врегульовано, значить, таким чином, щоб враховувати інтереси всіх - і суспільства, і всіх, хто в медіапросторі діє, як Суспільний мовник, так і інші мовники, комерційні, а регулятор один і він має враховувати інтереси всіх. Тому важка робота.

Ольго Володимирівно, будь ласка, вам слово щодо вашої співпраці з НСТУ.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Дякую. Колеги, доброго дня! Ми надзвичайно раді з пані Танею, членкинею Національної ради, бути тут присутні. А вона курує, до речі, у нас, в Національній раді, питання наших стосунків. Тому ми тут разом. Ми з самого початку були завжди поруч з Суспільним, і Суспільне не один раз підтвердило, що ми йдемо поруч і ми не бачимо іншого шляху.

Ми хочемо від Нацради подякувати Суспільному за те, що в цей тяжкий час, коли усі медійники відчують на собі величезний тягар цієї втрати і людей, і інфраструктури, і ресурсів, можливостей, при тому,

звичайно, це відчуває і Суспільне мовлення, але суспільний мовник у всіх цих обставинах демонструє таку стійкість і розвивається, що ми хочемо підкреслити, що це найбільш цінно – їхні успіхи. Звичайно, є проблеми, про які ми можемо сказати, і ми постійно з ними. До речі, хочу відзначити, що коли практично у всіх виникали такі труднощі з оплатою своїх послуг, наприклад, постачальникам, то Суспільний мовник весь цей час виплачував сто відсотків коштів. Не знаю, як вони з цим справляються, але це факт.

І, до речі, я десь чула і хотіла дізнатися: чи правда те, що фінансування для суспільного мовника очікується у червні найближчим часом і відповідно...

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Дякую, дякую, що ви запитали про це.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Так, бо це нас це непокоїть, адже ті сто відсотків, напевно, вже тепер не будуть ними, так?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. А якраз у нас вчора була з концерном РРТ розмова, сьогодні була з Зеонбудом. Дійсно, Мінфін розробив помісячний розподіл таким, що перші пів року ми маємо гроші тільки на зарплату та енергоносії.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Упс.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Тобто відстрочка платежу 180 днів.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. І на це треба звернути увагу, колеги, тому що це...

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. І Зеонбуд дуже переживає, бо для Зеонбуду і РРТ це суттєва історія, це не 2-3 місяці, як зазвичай. І це великий виклик, власне. Досить важко йде комунікація щодо цього, щоб передивилися вони розподіл. Ми робили підхід, щоб там якимось, можливо, всередині головного розпорядника. Там нам також сказали, що у вас краще ніж у всіх. Тому якби це історія про Міністерство фінансів, і тут важливо розуміти, ми розуміємо, що виробництво нам відсунули на друге півріччя. Ми перше півріччя перекриємо це донорськими коштами, це нормально. Тут окей. Але історія як для мене не зрозуміла, чого трансляція була ... *(нерозбірливо)* бо трансляція

– це не менш важливо, це те саме по суті заштитий енергоносій з боку Зеонбуду і РРТ. Тому це важливо з цим щось робити. Ми намагаємося поки це донести до Міністерства фінансів, поки не ви ходить, якщо чесно.

Тобто це може призвести до того, ви правильно зазначили, що минулого року ми стабільно, ми єдині, хто виконував свої повністю зобов'язання по цих контрактах, і це дало змогу на операційні кошти. Зараз такого не буде, я не знаю, що вони будуть робити, якщо так, чесно кажучи.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. От тому я на цьому загострю увагу, тому що нам потрібно з цим всім разом працювати, бо це вплине взагалі на діяльність Суспільного мовлення. Тут мова навіть не так про постачальника, як взагалі.

А також я хочу відзначити, що Суспільний мовник зареєструвався нещодавно як суб'єкт у сфері онлайн-медіа. Як вид онлайн-медіа вони зареєструвалися як Суспільне мовлення. І хочу сказати, що...

ОСТАПА С.В. І як телебачення і радіо також.

ГЕРАСИМ'ЮК О.В. Так. Причому зауважу, що це те питання, яке завжди було таке гостре, всі так боялися реєстрації онлайн, і те, що Суспільне це зробило, це добровільна реєстрація, ніхто до цього не спонукає, вони це зробили, і це означає їхню високу громадянську свідомість і усвідомлення своєї місії, і нічого страшного не сталося (правда?), навпаки, це офіційний медіа-ресурс як онлайн, тому я хотіла сказати, що це також великий здобуток, і про це треба говорити. Вони також розвивають, тут уже говорилося, діджитал-платформи, зареєстрували також супутниковий канал "Суспільне Спорт", і ми зараз думаємо про те, як їм дати можливість увійти в інші мережі, це залежатиме звичайно від змін в законодавстві, про що ми вже говорили.

І "Радіоточка", про яку сьогодні згадували, це чудовий абсолютно проект, який піддавався критиці постійно, бо казали: кому потрібна ця українська музика, ретро, хто його буде слухати. Насправді це надзвичайний скарб, яким володіє Суспільне, і це потрібно, щоб звучало в ефірі. Тому ми

зараз працюємо над тим, щоб розширити цю мережу, ми дуже це підтримуємо.

Проявом громадянської свідомості Суспільного було також отримання тимчасових дозволів на мовлення. Для мовників це велике навантаження, це гроші, які треба вкладати. Ніхто в принципі ними особливо не володіє, а хтось відмовлявся від цього, а Суспільний мовник навпаки отримав у нас, вони зараз використовують 7 FM-частот, і ще для 18 частот ми прорахували збільшення потужностей передавачів. Тобто це просто унікальний приклад.

І я вам хочу сказати, що мовлення почалося у Снігурівці, в Миколаївській області, що дуже важливо для людей, які перебувають на тих територіях, в Дружбі, в Порохоні, Сумської області. Відновлено мовлення на 9 FM-частотах в Донеччині, Харківщині, Херсонській, Миколаївській областях, саме там, де просто пробивається лише якісне мовлення від Суспільного. Це ми мусимо сказати.

Ясно, що довелося анулювати і деякі аналогові ліцензії, бо це ну така ситуація. З середніми хвилями також виникли проблеми, але ми всі знаємо, що це дуже дорого, це для всіх дорого, і тому це ми розуміємо.

Я також хотіла підкреслити важливість редакційної політики суспільного мовлення, яке для нас є взірцем для дуже багатьох. Ми сьогодні в Національній раді, не сьогодні, а з весни минулого року розпочали такий важливий проект, як "Компетентні медіа. Демократичне і толерантне суспільство". Тобто ми обговорюємо, як підвищити в ефірі от толерантність до таких дразливих питань, які завжди викликають там дискримінаційні процеси і таке інше. А прикладом того, як, наприклад, працювати з аудиторією з інвалідністю, а сьогодні це не лише, розумієте, та інвалідність, яка завжди потребувала підтримки, а у нас сьогодні суспільство травмоване війною. І це надзвичайно важливо, як медіа говорити з людьми з інвалідністю, як давати їм видимість, ну всі знають, про що цей проект.

І от якраз Суспільне уже двічі було на цих таких публічних розмовах зразком того, як з цим працювати. І у них є чудові проекти, які треба поширити для медійників інших комерційних спрямувань. Тому я хотіла обов'язково про це тут сьогодні, колеги, вам сказати.

Органи спільного регулювання, звичайно, напрацюють такі критерії, які будуть важливі і для нас, для регулятора, коли ми будемо оцінювати той чи інший прецедент в ефірі і таке інше. І хочу сказати, що якраз Суспільний мовник увійшов до кожної із тих, що ми вже розглянули, що вже проголосовані були, до кожної з тих груп. В аудіовізуальній сфері зайшов головний продюсер дирекції телебачення Григорій Тичина, в аудіальній сфері Євген Чиж зайшов, а в онлайн-медіа Вікторія Мурована. Це чудова буде співпраця.

Також напевно я, щоб не забирати у вас час, хочу сказати про ті законодавчі зміни, які важливі, і які ми будемо підтримувати, і про які ми говоримо з комітетом, з нашими колегами. Зміни ми напрацювали про розширення мовлення Суспільного мовника з урахуванням його пропозицій у вигляді стратегії розвитку мереж мовлення, розробку окремого виду заяви для ліцензування на позаконкурсних засадах і доповнення статті 5 Закону України "Про суспільні медіа" про чітке окреслення гарантованих державою обсягів каналів мовлення або каналів ефірної багатоканальної електронної комунікаційної мережі. Багато таких складних слів, але це дуже важливі зміни до закону і які напевно Суспільний поділяє.

Також хочу подякувати мовнику за героїзм і відвагу професійну і ми в Національній раді нагородили з нагоди Дня захисників і захисниць у жовтні 15 працівників Суспільного за їхні героїчні вчинки під час військових дій.

Вибачте, трохи довго говорила, але це було дуже важливо сказати. Дякую дуже.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ольго Володимирівно.

ОСТАПА С.В. Можна одне речення?

ПОТУРАЄВ М.Р. Одне, бо... Одне, Світлано Віталіївно.

ОСТАПА С.В. Я хочу сказати, що презентація про плани, яку представив голова правління, це зовсім коротка презентація, а звіт, який ми подаємо і в Національну раду з питань телебачення, і в Кабмін, ну зараз він в проекті, наглядова рада його в кінці місяця буде затверджувати. Він вже на сьогодні 356 сторінок. Це звіт за рік роботи, тобто план втілюється от в такі величезні звіти. Тому робота, вона може невидима так кожному, кожен може бачить тільки якійсь свій шматочок, те чим він цікавиться, але в принципі Суспільне це багато каналів, це багато платформ і мені дуже приємно, що більшість людей вже не кажуть, що Суспільне це один канал з рейтингом одиниця. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну сподіваюсь, що ці часи назавжди залишились в минулому.

Я хотів сказати, що, колеги, як ми з вами розуміємо, що найбільш вірогідною причиною такого розподілу бюджетних коштів наразі є те, що, на жаль, поки що не фіналізоване питання про надання Україні фінансової допомоги з боку Сполучених Штатів Америки, так само, як, на жаль, не фіналізоване питання про надання Україні фінансової допомоги з боку Європейського Союзу.

Ми залишаємось переконаними в тому, що ця допомога буде надана пізніше ніж ми всі тут очікували, звичайно, і тоді з'явиться можливість профінансувати і, скажімо так, за іншим графіком, за іншим графіком профінансувати тих, хто цього потребує. Бо ми з вами маємо бути відповідальними. Тут зібралися всі люди абсолютно відповідальні: і народні депутати, і керівники найбільш відповідального медіа, найбільшого і найбільш відповідального медіа. Ми маємо розуміти, що якщо, як-то кажуть, щось піде не так, то альтернатив у нас буде аж рівно дві, це підвищення податків і включення застосування емісійних механізмів. Не те що або те, або те, а скоріше, на мій погляд як політика, скоріше за все, і те, і інше. Але все

ж таки ми все ще вважаємо, що допомога прийде, хоча, може, не так своєчасно, як хотілося би.

Тому, Ольго Володимирівно, Світлано Віталіївно, Миколо Миколайовичу, тут порада. Ми зробимо все від нас залежне! Ми як народні депутати зробимо все від нас залежне, ми будемо відпрацьовувати з колегами з профільних комітетів, в першу чергу бюджетного відповідно, звичайно. Але я закликаю якимось за якимось планом "Б" поки що цей складний період переживати, хоча, Миколо Миколайовичу, я розумію, наскільки це як для керівника, так, важко. Як казав один мій знайомий олігарх, вибачте: "З грошима і моя донька Маша зможе. А ви без грошей спробуйте".

Це, вибачте, за такий жарт. *(Сміх)*

Але ну тут така історія. Бо без жартів важкі часи теж не пережити.

Тобто ми всі абсолютно усвідомлюємо складність ситуації, точно будемо допомагати всім, чим зможемо. Але наразі ситуація відповідно така, яка вона є.

Колеги народні депутати, прошу, у кого першого є слово? Микола Леонідович. Будь ласка, Микола Леонідович Княжицький.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. У мене до Суспільного завжди лише вдячність, тому жодних претензій. Зараз одна, правда, виникла і з неї почну, а потім перейду. Ну про вдячність, воно сумно говорити. Молодці, багато всього хорошого. Мене трошки розчарували показники доходів, скажу вам щиро. Тому що я так розумію, що по доходах ресурсу мінімум в п'ять разів у вас точно є, а по грантах мінімум в два рази є.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. *(Не чути)* ...скажемо так, якщо грантову історію брати цього року, то там ми не вкладали, бо там плани важливо за 2023-й.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні. Я про 2023-й говорю.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Так, про 2023-й, там стоїть плани, там не факт стоїть, ми факт (*нерозбірливо*) ... узгодили. Там факт більший в 10 разів, бо тільки японський уряд 15 мільйонів доларів виділив нам на це.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А, тоді інша справа.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Стосовно реклами, в чому проблема? Наприклад, є деяке внутрішнє обмеження. У нас беттери стоять в черзі, вони готові зайти завтра же з нулями після одиниці.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ну це зрозуміло.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Але, скажемо так, ми тримаємо. У нас ця дискусія виникає раз на пів року в правлінні: "А наскільки добре для Суспільного мовника запустити беттінг на спорт?". Ну ми всі розуміємо, що він уже там. Але прямої реклами ми тримаємося. Умовно кажучи, коли в кінці 2022 року був у нас Чемпіонат світу в Катарі, була на столі угода про 10 мільйонів гривень за три тижні. Ми сказали ні. Тобто тому деякі речі для нас - поки ми не готові на це і поки ми, я вважаю, поки як Суспільний мовник ми маємо витримувати все це.

Але безперечно там є прекрасний потенціал росту. Я приведу приклад, який ми зробили в цьому році. Ми в цьому році, коли нам принесли плани, наприклад, доходів по радіо, ми спитали у ринка: "А скільки ви готові нам принести?". І ринок нам приніс на 100 тисяч більше. Ми подзвонили нашим підрозділам і кажемо: от. Через два дня у нас лежало від нашого підрозділу плюс 4 мільйони. Тобто отаким чином ми сказали, що ми от будемо кожного року виходити на ринок, попросити, що ви можете нам дати – і порівнювати з нашим. Якщо наші будуть менше, а ми ще платимо їм зарплату за це, то давайте переходити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ...в три рази нехай... Не в п'ять.

ОСТАПА С.В. Ну це реклама. А є ще ж приміщення. І оскільки закон нам дозволив, але...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, я про рекламу.

ОСТАПА С.В. Так, але по приміщеннях у нас ще процес сам не пішов. Ми досі утримуємо ті приміщення, які ми не можемо здати в оренду, але мусимо за них платити і земельний податок, і все.

(Загальна дискусія)

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ще може бути продаж прав, продаж...

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Так. Ми, власне, ми зараз дуже багато фокусуємося на продажі прав і продаж архіву. У нас багато запитів, багато є, які там: "Ми хочемо перемістити їх, аля, якби наш *(нерозбірливо)* копродукшен", - умовно кажучи. Інша частина - це купа запитів про архіви за останні 2 роки. Це просто купа запитів для різних продюсерів.

А третя частина – це чим більше ми виробляємо, тим більше ми продаємо. І тут воно взаємозалежне: чим більше ми інвестуємо в продажі, так же, як той же "Колапс", продали в три країни, прекрасно. Так, там по тисячі доларів, але, по-перше, це хороша дистрибуція хорошого контенту, по-друге, це 3 тисячі доларів, в якийсь момент воно назбирується. Тому потроху-потроху-потроху, важливо, що ми увійшли з "Starlight", "Плюсами" і "FILM.UA" разом в консорціум. Коли ми приїжджаємо на ринки продажів разом і ми одним стендом показуємо, ми домовилися, що ми не пересікаємося, ми показуємо документальні фільми, вони художні, і таким чином це продвигаємо. Тому я тут погоджуюся, що там є прекрасний потенціал для росту.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ну так. Хоча і це не головна ваша мета.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Абсолютно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А тепер дивіться, у нас Суспільне – єдина платформа, яка по суті має подвійний контроль. Тому що з одного боку це контроль Громадської ради, Наглядової ради, а з другого боку це контроль Національної ради. Крім того, Суспільне – це медіа, яке відповідає всім стандартам відповідно до всіх міжнародних оцінок, які у нас існують.

Виникає питання. От "Репортери без кордонів". Це питання, ясно, що не до Суспільного, це до нас питання. Тобто якщо ми говоримо про політику інформаційну під час війни, у нас є єдина інституція, до якої є довіра в суспільстві, це показують ці, і структурно вони так вибудовані. От мені здається, я в принципі розумію, що це утопія, але я буду це точно ініціювати, от є у нас такі напрямки, які всі обговорюють. Всі обговорюють "Марафон". Критикують нас "Репортери без кордонів" за "Марафон". От сидить вам готовий "Марафон". І ви ці кошти за "Марафон" віддасте Суспільному і компенсуєте їм ті витрати, як їм потрібні, навіть не треба їх забирати з бюджету.

Друге питання – іномовлення.

(Не чути)

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, я знаю, що ви робите два, але просто кошти ви отримуєте за одну п'яту одного, чи четверту. А якби отримували їх повністю, то це була би компенсація до вашого бюджету просто. І ці гроші, в принципі, в бюджет закладаються. І зрозуміло, що тоді до цього буде довіра, тому що є наглядові ради, є стандарти, є все інше.

Наступне. Те саме стосується іномовлення, якого насправді не існує, але натомість існують, і ми говорили з колегою Потураєвим, є урядові різні джерела, куди спонсори дають на інформаційну безпеку кошти. Ці кошти теж можуть бути направлені на Суспільне і Суспільне може в тій чи іншій формі підключатися до іномовлення, тим більше, що вони мають цей продукт і ці фільми. Ми розуміємо, про що ми говоримо, я не розкриваю зараз всіх карт.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ми скоро подивимося.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Але у нас була така ідея з Микитою Руслановичем...

ПОТУРАЄВ М.Р. ...волонтерську ініціативу подивимося разом.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Про додаткові кошти, які збираються на інформаційну підтримку, які могли би витратитися сюди.

Наступне. Всі ми чудово знаємо про скандал в Держтелерадіо. Вибачте, в Держкіно. В Держкіно, вибачте, я перепрошую. *(Шум у залі)* В Держтелерадіо все добре.

ПОТУРАЄВ М.Р. Всі з полегшенням розсміялися.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. В Держкіно, так. Я обмовився, вибачте. Тобто коли режисери кажуть, що давайте поверніть ці кошти назад, тому що вони не прозоро розподіляються, і це правда, тут є прозорий механізм. Фільми і серіали, тим більше такі, які потрібні суспільству, хто може ще знімати, крім Суспільного? Вони для цього зроблені. І це нормальна практика для суспільного мовника у всіх країнах.

Що заважає? Кошти з Держкіно, якщо вони не використовуються або до їхнього використання немає довіри, а цього немає, я розумію всі політичні причини, я ж кажу, якби це могло, я не кажу, що це завтра станеться, але я просто кажу, як це має бути в умовах війни. Точно так само ось серіали, які так багато критикували і через які нібито був звільнений очільник Міністерства культури і інформаційної політики, що заважає ці кошти дати на Суспільне, яке проведе самостійно конкурс, отримає копродукцію в країнах Європи, дофінансує і почне виробляти продукт? Що заважає це зробити? Тому що є інституція, до якої є довіра.

І безумовно, я можу тільки подякувати всім тут присутнім, перш за все менеджменту і наглядовій раді Суспільного, ну і Національній раді, і всім за те, що ця інституція збережена. І очевидно, що оскільки вона збережена і є ці підвалини, все це треба і можна робити тут. І ми таким чином, це все бюджети, 570 мільйонів - фільми, скількись там серіали, пам'ятаємо, що немало, 2 мільярди - іномовлення. А все це статутні завдання Суспільного мовника. І ви виконали бюджет і отримали ресурс. І безумовно, в принципі нам не треба нічого додаткового придумувати, це все, і ніхто не скаже, що вони в один чи інший бік заангажовані чи там опозиції багато, чи влада лише їх контролює. Вони в принципі балансують і входять до тих, кому довіряють.

І останнє, чим, мені здається, це теж функція суспільного мовника у багатьох країнах, те, що потрібно було б робити, це промотувати нові форми дистрибуції. Наприклад, Національна рада регулярно от зараз оголошує конкурси на діджитальні частоти для радіо, які насправді особливо не розвиваються, але в багатьох країнах вони розвинуті. І очевидно, Суспільне мало би там мовити, але мало би мати бюджет на те, щоб це промотувати, розказувати людям, як це слухати, як туди зайти, тому що все одно ці нові технології, які всюди в світі вже існують, хтось промотувати в нас повинен. В усіх країнах промоція нових технологій це теж одна з функцій суспільних мовників.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. І я ще додам, тут важливо, Європейська мовна спілка і радіокомітет зараз активно веде перемовини з виробниками автомобілів, тому що вони викидають FM-радіо з нових автомобілів і ставлять діджитальну історію абсолютно, тобто немає вже цього, скажемо так, імперативу на конкретній території. І це великий виклик. І всі кажуть, що ні-ні-ні, лишайте FM, будь ласочка. І це, я думаю, що для нас також, ну ми включені, Ірина Славінська, яка членкиня комітету, максимально там залучена. Але це також і для нас буде, ну просто пізніше це...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Але ви ж платите концерну за це? Чи не платите?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Звичайно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Платите. А це ви платите за те, що в принципі ви, де вас мало хто чує. Це означає, що має на це іти нормальна компенсація. Тому що це частина бюджету на промоцію нових технологій, яка їм, особливо для слухачів, зараз не потрібна, але для майбутньої України потрібна.

І це я навів тільки один приклад цих нових технологій, їх можна перераховувати. Але, безумовно, це має бути таким хабом використання нових технологій в медіа і держава мала би з цим рахуватись і підтримувати.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Хочу перед тим, як передати слово Володимиру Михайловичу. До речі, Володимире Михайловичу, ми провалили тоді поправочку, яка могла би дозволити рекламу вина, пива і сидру.

Нагадаю, хотів би, пане Миколо, щоб ви після запитання Володимира Михайловича сказали би, до речі, щодо беттінга. Чи є беттінг на ВВС? Оце така показова історія, я переконаний, що ви про це запитували. Бо, ну ок, ми тоді сперечалися із Володимиром Михайловичем, із Ярославом Івановичем, до речі, теж, не пройшли ті поправки через залу. Хоча а ми з Миколою Леонідовичем, наприклад, вважали, що варто їх пропустити.

Але ми пам'ятаємо добре ці дискусії, що якщо ти щось не даєш, то варто, щоб ти все ж таки щось дав. Тому про беттінг можна подумати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Можете з марафону замінити беттінг. На ВВС марафону теж немає.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тут Микола Леонідович правий.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У них інший взагалі формат фінансування, ВВС...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну так. Щоб ми зараз не звалилися в професійні дискусії. Дивіться, те, що казав Микола Княжицький, це якраз ілюстрація того, наскільки у нас завжди серйозні по справі розмови. Я там, припустимо, не погоджуюсь з тезою про те, щоб забрати гроші з Держкіно. Тому що з Держкіно треба окремо розбиратися, бо там, за попередніми моїми враженнями, там ситуація, знаєш, на що схожа. Я просто почав запитувати: "Питання до пітчінгів якісь конкретні були? Ага, ні, не були". Значить, хто вимагає забрати гроші? Ми ж пам'ятаємо, що це в першу чергу художні фільми. Мені кажуть: "Там багато тих, там багато тих, хто програв пітчінги".

Ну була така історія і у тебе, коли ти створив УКФ. І потім коли УКФ далі працював, коли завжди були ті, хто не вигравав конкурси, і завжди казали, що там в УКФ щось нечесно. Хоча все було чесно. Я не кажу, що немає претензій і питань до Держкіно. Просто кажу, що такі популістичні

ідеї, що "давайте жажнемо кіновиробництво повноформатне в Україні на рік", ну я вважаю, що це трохи популістичний підхід. Дивись, я не ж кажу, що ти це відстоюєш, я кажу, що дійсно є різні канали і можливо фінансування (*нерозбірливо*).

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я маю на увазі інше. Поки там не сформована прозора наглядова рада на час війни. Бо зараз ми допоказуємо кіно, яке знімалось давно. А фільми для національної безпеки і для показу в світі дуже важливі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. На цей перехідний період, там на час війни, на рік абсолютно спокійно можна було би передати ці кошти Суспільному, щоб вони поставили на ноги кіно- і серіальне виробництво, налагодили копродакшен, а потім навести там порядок і спокійно працювати через Держкіно, яке звичайно має працювати так, як воно працює.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтверджую, що це може бути одне з можливих рішень. Ну тобто так, про це власне і варто дискутувати. Просто щоб ці гроші залишились в індустрії, щоб вони не пішли там кудись.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ну звичайно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимире Михайловичу, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ми тут підводимо підсумки минулого 2023 року і мені здається, що загалом 23-й рік можна охарактеризувати як рік, на жаль, погіршення інформаційної ситуації в країні. Тут вже говорилось про цей перезрілий марафон "Єдині новини" і який, на мою думку, є одним з тих причин цієї "телеграмізації", якщо можна сказати так, інформаційного простору. Того, що, на жаль, втрачається в суспільства довіра до тих офіційних джерел інформації і цим очевидно користується зокрема і російська пропаганда. На жаль, це проблема не тільки внутрішньоукраїнська, це серйозна проблема представлення інформації з України в світі, де знову-таки ми втрачаємо можливості комунікувати з світом через якісь бажання

надто контролювати інформаційні сигнали, які ідуть з України, і знову-таки це дає можливості для того, щоб активніше працювала російська пропаганда по суті.

Тому в цьому морі якраз такого трошки якогось інформаційного хаосу, який, мені здається, наростає з минулого року, якраз острівце стабільності це Суспільний. Це приємно насправді, тому що для мене це доказ того, що всі ті стандарти, про які говорять, потреби інституції, про які говорять, воно таки працює. Тобто на довшу перспективу воно спрацьовує. Можливо, Суспільне довше стартувало ніж хотілось би, але зараз, коли це вже зріла інституція, яка вже набирає трошки розгону, ми бачимо, наскільки вона здатна показати клас порівняно з якимись такими швидкими, нібито ефективними рішеннями, які дуже швидко видихаються. Тому мені здається, що в образі Суспільного ми маємо приклад правильної інституції, яка правильно виконує свою роботу, і яка очевидно потребує правильного фінансування. От тут я вже можу тільки повернутись до того, що сказав Микола, у нас є справді всі підстави для того, щоб передивитись не просто якісь засади інформаційної політики в державі, але й ресурсної підтримки цієї інформаційної політики, тому що насправді тільки ця ресурсна підтримка може дуже серйозно ще посилити Суспільне, яке показало, що здатне працювати навіть в таких дуже екстремальних умовах, здатне працювати правильно, з дотриманням стандартів, здатне працювати так, що немає претензій до Суспільного в представників різних політичних таборів, здатне працювати так, що довіра до нього, в той час коли довіра до інших засобів масової інформації, в тому числі до Єдиного марафону, падає, довіра до Суспільного росте. Тому давайте краще підтримувати те, що працює.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, погоджуюсь з Володимиром Михайловичем. Тільки зазначу, що навіть в країнах, де немає жодного марафону і де все добре, там не з Телеграмом проблеми, там проблеми з Тік-Током, Інстаграмом і Іксом, так...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Телеграм, він ще контролюється Росією, так що майте на увазі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Телеграм просто контролюється Росією, ну це моя точка зору, але ми ж в меншості відчутній з вами, Володимире Михайловичу. В цьому проблема. Люди користуються тим, що зручно. І на жаль, не дослухаються до таких порад, навіть називають таких, як ми з вами, алармістами, хоча наочних прикладів того, що Телеграм просто керується російською владою, зокрема і ФСБ, їх більш ніж багато.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, є простий спосіб з Телеграмом, я подам відповідний законопроект. Закликаю вас долучитися.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Досвід "Однокласників" не забутий.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ...іншій формі. Не можуть державні, муніципальні органи, органи, які використовують персональні дані, такі, як банки, наприклад, використовувати цей російський месенджер, оскільки вся ця інформація збирається в Росії і обробляється.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Це питання безпеки.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це питання безпеки. І як тільки ми заборонимо використання популярних, перестанемо робити з нього державний носій, а в нас боти банків там знаходяться і боти Дії, до речі, там знаходяться, то зразу почнуть рости інші месенджери і буде відбуватися рівно те, що відбувається в інших країнах, де такої популярності Телеграм не має.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, підтримую таку ініціативу від комітету. Є аналог, до речі. Ми знаємо, що саме таким чином американський федеральний уряд іде шляхом боротьби з Тік-Током. Тобто ідея абсолютно здорова і правильна. І є на кого посилатися. Так що так, давайте рухатися разом в цьому напрямку. Пане Євгене, будь ласка.

БРАГАР Є.В. Ну ініціатива щодо заборони Телеграму, я вважаю, по суті вона не є вірною. Чому? Тому що по суті така сама можливість буде у

WhatsApp. Чому? Тому що всі ті канали, які є у Телеграмі, вони дуже швидко переїдуть у WhatsApp і будуть користуватися вже іншим майданчиком.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Тільки WhatsApp американський, не російський.

БРАГАР Є.В. WhatsApp американський, так.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ну різниця є трошки між ними?

БРАГАР Є.В. Ні. Платформа то інша, але суть буде одна і та сама...

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, давайте повертатись до наших баранів...

БРАГАР Є.В. Ні. Ми ж говоримо, ми говоримо, чому Телеграм став популярніший ніж телебачення.

(Загальна дискусія)

БРАГАР Є.В. Давайте повертаємось, чому Телеграм став популярніший ніж телебачення?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. В двох країнах – в Україні і в Росії. Більше ніде.

БРАГАР Є.В. Не тільки.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Більше ніде.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. В Білорусії.

БРАГАР Є.В. Чому? З однієї простої причини: у нас наш медіаринок зараз занадто зарегульований. Тобто є. Дійсно зарегульований. Чому? Тому що у нас на телеканалах дуже вузькі можливості і таких можливостей немає, які зараз людям надає Телеграм. У Телеграмі все-таки де-факто значно більший плюралізм думок таких, яких на телебаченні, на жаль, все-таки немає. Це стосується не тільки Суспільного, це стосується всіх без виключення майданчиків.

Щодо збору даних, то я б поділився своєю історією, яка у мене сталась на днях. На днях я зареєстрував народження дитини і на наступний день мене привітав з народженням дитини посол країни, яка, в принципі, знаходиться в дружніх відносинах з Російською Федерацією. Тож величезне питання не в

тому, хто збирає ці дані, а в тому, хто зливає дані з українських реєстрів. А це є куди більша проблема.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Євгене.

Колеги народні депутати, може хтось?

КРАВЧУК Є.М. Я?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, ну ясно, ви ж просто в президії, Євгеніє Михайлівно. Я думаю, що може у колег навколо столу. Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. У мене просто насправді кілька питань і пропозицій, це теж...

ПОТУРАЄВ М.Р. У мене, до речі, було питання про беттінг на ВВС.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. На ВВС немає реклами взагалі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ага.

(Загальна дискусія)

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. ...два роки тому. Ми час від часу перепитуємо про інших мовників, як в ЄМС, і десь 50 на 50. 50 допускає беттінг, 50 - ні.

Наприклад, Грузія... Кажуть: "Лудоманія – це проблема національна. Тому у нас це заборонено". От інші кажуть, що, типу, нам ок з цією ситуацією. Тому якби такої сталої практики...

КРАВЧУК Є.М. І золотого стандарту теж немає в цьому плані.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Так.

КРАВЧУК Є.М. Я звернула увагу на цю історію з ZDF, з німецьким мовником, який зробив сюжет із Маріуполя. І я бачила заяву Ангеліни Карякіної. І от у мене питання, чи була якась реакція від них?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Значить, на сьогоднішній день що було зроблено? Ми зробили цю заяву. Ми відправили її в ЄМС через новинний комітет. Ми відправили це в ZDF. ЄМС і їхня керівниця новин контролювала, щоб цей матеріал не попав в загальну стрічку, щоб він не ішов на обмін і його не принесли, а ZDF достатньо, ну поки немає офіційної

відповіді, але він насторожився, бо ARD сказав, що це фігня, що ви нарobili.

Що ми хочемо забити глобально,, ми якраз вчора це з Ангеліною проговорювали. Ми хочемо підняти дискусію про правила мовлення.

КРАВЧУК Є.М. Я якраз хотіла це запропонувати.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. І ми якби, тобто наразі ми проговорили з Ангеліною. Я чекаю, вона тепер має представити план, як вона буде це просувати через Новинний комітет Європейської мовної спілки. У нас перший візит керівниці новин і обміну новин ЄМС буде в березні, здається, вона приїжджає сюди, вона хоче проїхати по прифронтних місцях. І ми будемо, почнемо проговорювати, як правильно, бо в них є прекрасні дискусії, я був декілька разів присутніх на них. Наприклад, остання була дискусія, як висвітлювати, як вони висвітлювали і витримували незаангажованість і рівновіддаленість, і Ангеліна приводила приклад, як висвітлювали вибух Каховської ГЕС. Вона каже, що ви рівновіддаленістю зробили "ведмежу послугу", ви дали позицію України і дали Росії, а це не так. А де контекст? Де те, що це росіяни захопили? Де це те, що їхня відповідальність? І цього всього багато.

ОСТАПА С.В. Середина між правдою і брехнею.

КРАВЧУК Є.М. Я власне хотіла запропонувати, ну от це правильно, що це ви ініціюєте цю дискусію, а не там політики на різних там міжнародних майданчиках. Я про це постійно говорю.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Тобто це одна із наших місій, яку ми маємо виконувати як Суспільний мовник, і власне ми почали яось. Ну тобто ми десь on the same page.

КРАВЧУК Є.М. Це добре. Ми принаймні там готові підтримати це в міжнародних, там в ПАРЄ, в ОБСЄ, тобто яось це теж комунікувати. В нас навіть буде резолюція голосуватись в ПАРЄ про пропаганду, ну в Європі, але очевидно, що мова іде якраз...

ОСТАПА С.В. Ми таке ж питання ставили на ВВС новинарями. І вони сказали, що у них вже немає таких заголовків, там Путін: цитата Путіна. Тому що ми кажемо, ми зрозуміли, що вони брешуть постійно. Тому вони це, по-перше, не виносять в заголовки, по-друге, якщо дають самі новини, то завжди контекст дають.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. На четверту добу (*нерозбірливо*)... побачив, що в сараї немає четвертої стіни. Краще пізніше ніж ніколи...

КРАВЧУК Є.М. Але це треба говорити. Ну разом там кучкуватись, я не знаю, там з балтійськими мовниками, також польськими. В мене ще теж, ну це питання більше, і, мабуть, пропозиція. Ми всі прекрасно розуміємо, що ці мільйони людей, які за кордоном, українців, вони не будуть так масово повертатись ні там цього року, тобто масово ні, може ми там сподіваємось на краще, але які ваші плани якраз, щоб мати оцей зв'язок? Я дуже втішилась, що є якраз оці дитячі продукти, бо діти забувають мову. Вони ідуть, особливо малі, в ці школи, в садки, вони забувають мову. Моя одногрупниця з Інституту журналістики, мама трьох дітей, зробила ютуб-канал "Пані Калина", вона вчить, ну, це для дітей українська мова. І це насправді і для українських дітей дуже важливо.

Загалом оця концепція зв'язку, щоб дивилися Суспільне, це теж питання, на яких платформах вони можуть дивитися з-за кордону, бо це ж різні права. Там свій суспільний мовник, а вони там. І як це, в Дії чи що?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Ми використовуємо Ютуб більше для дитячого мовлення на сьогоднішній день. В майбутньому я все ж таки сподіваюсь, що ми запустимо свою якусь більшу ОТТ-платформу. Але поки ми використовуємо Ютуб. В цьому році ми плануємо інвестувати кошти, ну, в продовження, там у нас є мультфільм "ТОТО", це вже третя частина буде його, ми будемо інвестувати. Там непогані перегляди і вони також закордонні. Тобто видно, що ці люди споживають.

Проблема в тому, що інші мовники, умовно кажучи, беруть наших громадян і допомагають їм інтегруватися в ту країну, де вони зараз. А нам треба цей зв'язок не втратити. І тут важливо, ми знаємо, що у нас є деякі споживачі з того ж Телеграму, того ; сайту за кордоном, і ми намагаємося туди зашивати. Крім того, от остання була, ці наші книжки, наша керівниця діджитала, власне, було засідання діджитал-комітету в Лондоні, і вона для української громади робила презентацію цього всього, як наших книжок, так і наших продуктів діджитал. Ну тобто якимось чином виходити на community і надавати все.

Зараз у нас більш активна, звичайно, історія є зс сталими community за кордоном, такі, наприклад, як Асоціація українців в Естонії. Вони запросили права на показ "Голодомору".

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Вони були на прем'єрі.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Так. Воно таким чином потроху працює. Тобто ми намагаємось якимось, ну, наскільки у нас є ресурс на це, дотягнутися до них. Але чи це системно? Скоріше, ні.

КРАВЧУК Є.М. Можливо, варто подумати в цьому напрямку. Але у мене коротке питання: де дивитись? В Дії?

ПОТУРАЄВ М.Р. Нас зараз хоче залишити Ростислав Володимирович, оскільки має справи. Але, Ростиславе Володимировичу, перед тим, як ви залишите, у Ярослава Романовича була пропозиція.

ЮРЧИШИН Я.Р. Так, колеги. Це буде більш така церемоніальна, але важлива річ. Ми заслухали звіт Суспільного. Оскільки це виїзне засідання власне наших комітетів, пропозиція, щоб пан головуючий поставив прийняття до уваги цього звіту і ми з вами його прийняли до уваги.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну я в принципі бачу, що навіть попри критичні зауваження можемо і підтримати, тобто взяти до уваги та підтримати звіт і перспективні плани Суспільного.

Колеги, прошу підтримати. Дякую. Проти – немає. Утримались – теж немає. Вітаємо!

Ростиславе Володимировичу, вам і вашій команді дуже дякуємо за те, що знайшли час, взяли участь.

Я думаю, що наше засідання показує, наскільки сьогодні високий рівень співпраці виконавчої влади, законодавчої влади, незалежного регулятора з Суспільним мовником. Я думаю, що це дуже і дуже важливо.

Євгеніє Михайлівно, будь ласка, продовжуйте питання.

КРАВЧУК Є.М. Моє питання було, якщо коротко казати, українцям за кордоном де дивитись Суспільне? Це в Дії?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Так, Дія і Ютуб. Власне все.

КРАВЧУК Є.М. Але ж Ютуб має різні права...

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Ні. Те, що виробляємо ми, там права на весь світ і там вони очищені абсолютно. Там є тільки обмеження, той контент, який ми отримуємо, наприклад, від європейських мовників і адаптуємо, от як мультики від французького мовника зараз адаптуємо. Вони кажуть, тоді, будь ласка, обмежте і *(нерозбірливо)*

КРАВЧУК Є.М. А все нашого виробництва повністю..?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Те, що виробляємо ми, це абсолютно відкрите.

(Загальна дискусія)

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Ні. А в Дії ж там іде тільки телемовлення і там мультиків вже ми не ставимо.

(Загальна дискусія)

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Але важливо, що у нас же події, ми коли спортивні, наприклад, там є місцеве і там Суспільний Київ, коли ідуть спортивні якісь події, ми тоді блокуємо, бо за спорт можна дорого...

КРАВЧУК Є.М. Влетіти.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Так, влетіти. *(Сміх)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Олександр Сачненко, будь ласка.

САНЧЕНКО О.В. Я коротко хочу підсумувати для себе, що в минулий раз я піднімав два питання, одне пов'язане з мультфільмами і їх стало більше – і це дуже приємно. Дійсно респект Суспільному, що такого контенту стає більше і ви в авангарді цього процесу. Друге було про музичну складову. За підтримки Суспільного була в тому числі реалізована гарна локація в EuroVillage, яку відвідало більше 37 тисяч людей, тільки цю локацію.

Тому мені відгукується, що ви чуєте різні сторони і чуєте здраві думки. Бажаю, щоб в наступному році, в цьому році також цього контенту дитячого також ставало більше. І якщо є простір, інтегрувати в Євробачення, яке вже буде... *(нерозбірливо)* Але знову ж таки, можливо, давайте подумаємо також підсвітити присутність України по-іншому в рамках Євробачення-2024.

Дякую.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Я думаю, що це можна пробувати цю історію, щоб зробити якусь локацію більш видиму. Тим більше, зі шведським мовником у нас прекрасні відносини.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, у нас є ще одне важливе питання, сьогодні заплановано в порядку денному. Я просто хочу запитати, чи є у нас спроможність його проговорити? Чи є у нас всі, кого ми хотіли бачити?

Бо насправді питання настільки важливе, що ми готові присвятити цьому окремий комітет. Ми можемо зібрати спільне засідання просто двох комітетів наших і запросити ще інших медійників, і викликати відповідно представників там і НБУ, і профільних міністерств окремими листами. Вони точно тоді будуть.

Якщо ж все ж таки ми зараз можемо хоча би зайти, як-то кажуть у нас Верховній Раді, в питання, то давайте зайдемо. І вирішимо тоді, як ми далі будемо його розглядати.

Я так розумію, що Дмитру Федоровичу Козлову зараз маю я передати слово. Будь ласка. Це питання, нагадаю, про безпеку працівників медіа, які висвітлюють бойові дії. Питання дійсно дуже і дуже важливе.

КОЗЛОВ Д.Ф. Саме так. Насправді саме для такого компактного виступу і готувався, бо це питання точно не одного засідання і не одного тижня, і не одного навіть місяця.

Я відповідаю в правлінні Суспільного за залучення і підтримку всієї нашої великої команди, в тому числі і команди новинарів. І безпека, і фінансова безпека, і фізична безпека - один з фокусів уваги того, над чим ми працюємо. І я дуже дякую вам за те, що ви приділили увагу цьому питанню.

Якщо коротко, то ми розуміємо, що те, що роблять журналісти, і ті, хто їм допомагає, надзвичайно важливо сьогодні для того, щоб українці і українки приймали життєво важливі рішення. Від того, наскільки прозорі і зрозумілі, чіткі новини будуть з фронту і навколо, і навколо люди розуміють, чи потрібно евакуюватись чи ні, чи потрібно вивозити дітей чи ні, чи потрібно йти мобілізуватися чи ні. Тобто важко переоцінити той вплив, які грають новини в сьогоднішньому житті наших громадян.

Щодо людей, які роблять ці новини, ми впевнені, що вони мають бути захищені. Сьогодні в Суспільному застраховані 183 працівники і працівниці. Навіть коли була нечітка ситуація зі страховкою, ми страхували за рахунок наших зовнішніх партнерів і донорів. Гнучкі закордонні, скажемо так, страхові поліси були доступні кожному і кожній, хто працював з фронту, навколо фронту, на безпечних територіях.

Сьогодні ми маємо ситуацію, яка точно потребує вашої уваги і вашої допомоги. З чого вона складається? Сьогодні те, що роблять, те, як працюють команди новинарів, не вкладається, на жаль, в формальні класи страхування. Те, як відбувається робота, вона не описана сьогодні ні в "нормативці", ні в піднормативних, скажемо так, документах. І це додає нам складнощів.

Сьогодні страхування журналістів, і це дивна річ, є додатковим благом, за яке люди сплачують податок. Тобто ми як податковий агент маємо платити за них ці гроші – і це трішечки абсурдно, як на мене.

Сьогодні ця страховка дуже важко, ну зараз вони застраховані, і дуже важко страховку сьогодні, яка існує на ринку, притягнути, наприклад, до відшкодування психологічної допомоги тих, хто працює, тих, хто бачить війну в об'єктив, тих, хто працює з військовими злочинами, тих, хто робить розслідування і спілкується напругу. Якщо ви бачили наші продукти з цими клятими загарбниками, це також потребує допомоги.

Тобто питань більше, ніж відповідей. І насправді ця штука, коли страховка не є обов'язковою, як вона сьогодні не є обов'язковою для роботодавця, я говорю не тільки про нашу ситуацію, а про всю галузь і про ті 10 тисяч людей, які підпадають під цей кейс, вона, по-перше, не дає гарантії, що люди будуть застраховані. По-друге, вона накладає на роботодавців додаткові обов'язки по нарахуванню, облікуванню і сплаті податків. І по-третє, вона навіть етично б'є по журналістах: цинічно вважати це додатковим благом, коли це професійна необхідність.

За одну хвилину я додаю контексту в це. Чому ми кажемо не тільки про журналістів, а про працівників медіа? Тому що, наприклад, екіпаж, який виїжджає інколи від нас на редакційне завдання, це кореспондент, відеограф, водій, представник безпеки. Ми маємо страхувати їх всіх. Чому?

(Загальна дискусія)

КОЗЛОВ Д.Ф. Так-так. Тобто це така компактна. Ви просто можете уявити її там наочно.

(Загальна дискусія)

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. ...безпека просить у нас дві людини, два сек'юриті-офіцера. Але ми кажемо, що: "Ні-ні. Давай одного, бо дуже дорого".

КОЗЛОВ Д.Ф. Саме так. Чому ця страховка має бути гнучкою? Тому що це завдання, які тривають тиждень, день, а робота над розслідуванням триває місяць. І кожного разу оновлювати ці поліси в тих класах, які існують наразі, це складно і для людини і для нас.

Чому не заходять на цей ринок великі гравці? А саме мейджери цього ринку можуть дати правильні й якісні послуги і якісну конкуренцію. Тому що вони, ну я спілкувався з Асоціацією страхових компаній, вони кажуть: "Ми не розуміємо поки що, як працювати. Дайте нам можливість. Сформуйте по-перше, запит". А запит галузь не формує тому, що знову ж таки є певні розбіжності того, як це буде. "Дайте нам ясність і ми зайдемо, запропонуємо, можливо, сервіс на іншому рівні".

І от це вся складова потребує точно вашої уваги, вашої допомоги. І ми готові і залучати інші медіа, і робити з цього, скажемо так, роботу в форматі певної робочої групи. Сподіваємося, що Закон України про страхування певні моменти покладає на Нацбанк України в цьому напрямку, що там ми знайдемо відгуки. І я дуже хотів би, вся наша команда дуже хотіла б якнайшвидше додати ясності в цю життєво важливу проблему. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Що я можу сказати, так би мовити, в якості першої реакції. У нас є люди, просто наші там товариші в профільному комітеті, тобто нам є з ким говорити. І у всіх нас, тобто знову-таки в цьому сенсі ми маємо хороші зв'язки поза залежністю від того, хто там від якої партії.

Колеги, я думаю, що точно це треба розглянути на комітеті. Треба точно запросити і НБУ, і вочевидь треба просто подумати, кого ще. Дивись, точно Асоціацію - так, я просто думаю, чи Мінфін треба запрошувати? Так. Значить, дивись, ми проконсультуємось також. Ми з вами разом проговоримо, яке там коло.

КОЗЛОВ Д.Ф. Я хочу додати одну важливу деталь. Це історія не тільки про війну, після перемоги кореспонденти будуть працювати на замінованих територіях. Тобто це також.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми це якраз чудово розуміємо. Тут же багато хто з нас взагалі з медіа. Ну тобто ви починаєте говорити і я собі одразу уявляю, як воно все.

КРАВЧУК Є.М. Причому це ж нерівні умови з іноземцями, які тут працюють, які застраховані отак.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Застраховані.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так-так. Вони, як-то кажуть, зафаршировані. Так. І ясно, що наші мають бути в якихось співставних умовах.

Тому я думаю, що спільне засідання двох комітетів, без питань. Zoom це дозволяє зробити гнучко. Запросимо всіх, кого треба, і відповідно це проговоримо. На рівні вже, щоб ви не подумали, що от ми там поки, ми там призначимо все, ваші пропозиції, ну такий гайдлайн, про що ми маємо вже почати говорити з профільним комітетом Верховної Ради, і почнемо. І почнемо.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Я перепрошую. А представника Нацбанку ми запрошували? Їх немає.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є. О! Так слухайте, щось ж ви так.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Мені ж сказали чекати.

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

ЧЕРВАКОВА О. Можна я внесу ясність? Ольга Червакова.

Ми відправляли на голову профільного парламентського комітету, тобто на Комітет з питань свободи слова, ось таке звернення. І до нас надійшла вже відповідь і, власне, є вже проект рішення. Просто Ярослав Романович зараз має деякі справи, він зараз повернеться.

І зараз ми готові послухати фідбек...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Але формально профільний комітет може бути там, де страхування.

ПОТУРАЄВ М.Р. І страхування, і фінанси, і НБУ.

Лесю Юрїївно, ви з нами так скромно себе не ведіть, ми люди прості, значить, не просто ж депутати, я ж кажу, більша половина з нас ще й

медійники. Ми такі, знаєте, нам треба казати: ей, ми тут, давайте нам слово.
(Шум у залі)

Отже, щоб було зрозуміло для всіх колег, Леся Юрїївна Бурбель, вона начальниця управління страхової методології Національного банку України.

Будь ласка.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Я спробую прокоментувати по тих питаннях, які ви озвучили. Ситуація зі страхуванням взагалі останнім часом дещо змінилася. Ситуація, яка була до 1 січня 2024 року і після, вона різна, тому що з 1 січня був введений в дію новий Закон про страхування. І дійсно нові правила на ринку страхування, вони почали діяти саме з цієї дати.

Я так розумію, те, що було до цього, не дуже вас цікавить?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Давайте говорити про актуальну ситуацію і про те, куди ми маємо рухатися.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Так. Коротко прокоментую. Дійсно, наприкінці, здається, 2022 року в Закон про медіа були внесені зміни, якими визначалося, що страхування журналістів під час їх відрядження в зону бойових дій, на окуповані зони є обов'язковим видом страхування. Що означало на практиці "обов'язковий вид страхування"? Що для того, щоб впровадити в життя цей вид, Кабінет Міністрів мав прийняти постанову, якою визначав конкретні умови страхування, починаючи від того, хто є застрахований, хто є страхувальником, які ризики повинні бути застраховані і за яку вартість, головне, ці ризики повинні бути застраховані. Це перший момент.

Другий момент. Страховики повинні отримати були окрему ліцензію на цей вид страхування і тільки після того вони могли от в межах цього законодавчого поля діяти відповідно до умов, прийнятих Кабінетом Міністрів, і відповідно до ліцензії, яку вони отримали. Цього не було зроблено, тобто постанови не було.

ПОТУРАЄВ М.Р. "Нормативку" вони не зробили.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Так. І ліцензії жоден страховик не отримав. Це зараз я про законодавче поле говорю, трошки пізніше перейду до практичного, законодавчо-нормативне. Так.

Що відбувається з 1 січня 2024 року? Була здійснена така велика реформа і наблизився ринок страховий, ну, не практично, але поки що законодавчо, до тих практик, які є в Євросоюзі і які відповідають Європейській директиві.

Однією з рис реформ, які відбулися, це є перехід так званий від видів страхування на класи страхування, тобто зараз немає оцих всіх обов'язкових видів, в тому числі як, наприклад, журналісти були. А є класи страхування, які передбачають страхування від певних ризиків. Наприклад, є клас "перше страхування", який говорить про страхування від нещасних випадків, немає значення кого, журналісти чи будь-яка людина інша. Клас другий, який передбачає страхування медичне. Знову ж таки немає значення кого, чи це журналісти, чи не журналісти.

Ще хочу додати. По обов'язкових видах страхуванням всім решта, наприклад, не знаю, там, як ядерне страхування, морське страхування, була реформа здійснена таким чином, реалізована, щоб перехід від обов'язкових видів страхування на обов'язок певного суб'єкта укласти договір страхування залишився на рівні закону. Проте, на яких умовах це страхування здійснюється, визначається або самими суб'єктами, які укладають цей договір (страховиком-страхувальником) або може бути залучене профільне міністерство, яке визначає такі умови.

Наприклад, для страхування перевізників вантажу-багажу було передбачено обов'язок здійснювати страхування відповідальності за нанесення шкоди під час перевезення вантажу-багажу пасажирів, і там відповідне Міністерство інфраструктури отримало повноваження оці умови страхування визначити на рівні свого нормативного акта за погодженням з

нами як регулятором, щоб ці умови відповідали дійсності. Отака реформа була впроваджена після 1 січня 2024 року.

На жаль, в Законі України "Про медіа" ця норма не була виправлена, тому що сама норма була прийнята пізніше, ніж новий Закон про страхування. Тому з точки зору подальшого нормативного регулювання і отримання повноважень певного державного органу, який би визначав такі умови страхування, немає наразі в чинному Законі про медіа. Проте в Верховній Раді зареєстрований законопроект 8170 про зміни до Митного кодексу та інших законів, зокрема і до цього закону, який врегульовує ці питання. І ми такі пропозиції там свого часу теж надавали. Міністерство фінансів відповідало за підготовку цього законопроекту і уповноважувало державний орган розробити відповідні умови страхування, які б були практично можливі до реалізації на ринку. Законопроект ще не проголосований, він навіть не зареєстрований, тому і змін відповідно до Закону про медіа теж...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Якщо номер є, то зареєстрований.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. 8170 – він зареєстрований, це кабмінівський законопроект.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Не пройшов перше читання, так-так-так. Він зареєстрований, але не пройшов досі перше читання, наскільки я розумію, наскільки я розумію по статусу його.

КРАВЧУК Є.М. Ну є висновок комітету.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Так. Це таке, як би, законодавче поле наразі, яке існує. Дійсно, є зараз з цим проблема.

КРАВЧУК Є.М. А нам щось треба паралельно з цим...

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Так-так-так, це якраз зміни в тому числі і до Закону про медіа.

КРАВЧУК Є.М. Коли не в профільний комітет, а в інший комітет, щось міняється.

ОСТАПА С.В. Це точно в Законі про медіа? Не в іншому законі? От Комітет з питань свободи слова приймав такий закон про страхування.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми розберемось.

КРАВЧУК Є.М. Так, там можна. Номер ви записали?

ПОТУРАЄВ М.Р. Де була та норма.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. І це не обов'язково, що має бути той законопроект, це, в принципі, будь-яким іншим можна зробити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Головне, що ми колізію виправили.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Це більше з метою врегулювання колізій.

Тепер два слова про практичну якби реалізацію. Все це нормативне регулювання не заважає ні страховикам, ні бажаючим застрахуватись здійснювати страхування, тому що є так звані там добровільні (*нерозбірливо*) Далі всі умови, які можливо реалізувати, це вже треба домовлятись між страховиком чи страховиками і тими, хто має такий попит на такий вид страхування. Я розумію, що у вас з цим теж є ну якби проблеми.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Ні насправді. По-перше, я дуже дякую за вашу конструктивну позицію, я розумію, що шанси збільшуються, прямо зараз мої працівники застраховані. Вони застраховані в українській страховій компанії і там застраховане їх здоров'я і страхування проти нещасного випадку. Але за це вони платять податок. І це нонсенс. Ця страховка не така гнучка, як нам хотілось би, тому що, наприклад, Ярослав Романович був нещодавно в Ужгородській філії, звідти працівники їздили в Херсон і робили сюжети про ромів та угорців, які воюють, і відповідно це коротка задача і немає сенсу цих людей страхувати там на місяць чи на півроку.

Всі ці пазлики складаються в картину, яка потребує доопрацювання точно саме в технічній реалізації. Перший крок зроблено. Я розумію, що те, що ми заходимо в класи, це нам може допомогти, але відсутнє бачення у "нормативки" саме цієї вузької проблематики працівників медіа. Як це побудувати, тут поки що.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Ну я би тут два окремих питання виокремила, проблеми вірніше, для того, щоб її вирішити. Перше, це стосується оподаткування, те, що ви сказали, це Податковий кодекс. На жаль, давайте будемо констатувати, такий висновок, що всі договори страхування, які передбачають оце додаткове благо у вигляді покриття витрат при втраті здоров'я, пошкодженні здоров'я чи життя, вони вважаються додатковим благом і оподатковуються відповідно так само як і заробітна плата. Тобто це ПДФО, це нарахування на заробітну плату у вигляді ЄСВ і так далі, і тому подібне.

КОЗЛОВ Д.Ф. Я перепрошую. Є дуже смішний приклад оподаткування додаткового блага, коли в перші дні війни ми приїхали, нам accommodation у Львові закрила Європейська комісія. Ну тобто вони сказали, що з гранту можете брати. Тобто вони дали кошти, ми платимо за своїх колег, а в кінці приходять бухгалтерія і каже: "Матеріальні блага, друзі, оподатковуємося".
(Сміх)

БУРБЕЛЬ Л.Ю. В Податковому кодексі є певні винятки щодо медичного страхування і лімітів на медичне страхування. Тому в контексті журналістів, якщо договір і продукт буде побудований таким чином, що там буде і частина медичного страхування, і частина страхування від нещасних випадків, це два різні як би класи, так?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Різниця в договорі є.

БУРБЕЛЬ Л.Ю. Там є різниці в оподаткуванні. І тому відповідно треба вибудувувати продукт таким чином, щоб хоча б частина була пільговою для людей "А", там, інша частина вже однозначно буде оподатковуватися.

І другий момент проблемний – це все-таки практична реалізація продукту. І тут без страховиків, спільнот і асоціацій страховиків, для виопрацювання цього продукту і також з урахуванням цих особливостей оподаткування нам не обійтись. Тобто ми тут на рівні регулятора і зацікавлених в страхуванні не зможемо вирішити цю проблему.

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Я думаю, що нам треба посадити просто індустрії разом, тобто медійну, страхову, за участі регулятора і нас, промодерувати цю дискусію. Бо якщо вони скажуть, що, типу, нас треба змусити законодавчо, то нам треба буде це зробити. Якщо ми з'ясуємо, що... Ну, ми ж неодноразово казали, що наше законодавство взагалі має системний гріх: ми регулюємо багато речей, які в цивілізованих країнах не регулюються, тому що вони відбуваються через просто наявність робочих нормальних ринкових або інших зв'язків між різними суб'єктами.

А у нас була дуже показова історія в дискусії з Володимиром Михайловичем з приводу якогось закону Галі Третьякової (пам'ятаєш?) про колективні договори.

КРАВЧУК Є.М. Про творчі відпустки.

ПОТУРАЄВ М.Р. Про творчі відпустки, які в колективних договорах. І Володимир Михайлович мені каже: "Так, ти абсолютно правий, це взагалі-то, звичайно, має врегульовуватись між трудовим колективом і роботодавцем. Але ж ти ж знаєш, що у нас це не завжди спрацьовує". Я сказав: "Не можу з тобою сперечатися, хоча все ще вірю в самоорганізацію і громадянську відповідальність".

Так, Сашо, давай репліку, і будемо завершувати.

САНЧЕНКО О.В. Коротка репліка. Мені здається, що у нас є вже кейс, ми точно по волонтерах з'ясували, що до їх навчання, мені здається, логістика не вважалася додатковим благом. Тобто якщо ми це вже колись робили, то я думаю, це може використовуватися...

ПОТУРАЄВ М.Р. Давай перевіримо. Якщо ми вже створили прецедент, можна його буде поширити.

Фактично зараз...

ОСТАПА С.В. Додам. За донорські кошти за два роки було застраховано всього 300 журналістів, і це максимум на 3 дні. Ці проекти, от

продовжується, це Міжнародний фонд страхування журналістів, я кинула вам посилання, можу звести вас з керівницею, тобто це всього 300 журналістів, а у нас іде лік на більше 10 тисяч. Тобто це велика проблема.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми ж не сперечаємося. Просто це має вирішувати наша страхова індустрія, яка, до речі, складається з багатьох, я перепрошую, міжнародних компаній, а аж ніяк не бідних якихось українських компаній з багатомільйонними оборотами у валюті. Так що тут теж... Але я розумію, що бізнес є бізнес.

Ярослав Романович фактично підводить підсумки нашого зібрання.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я спочатку по даному питанню. Дуже дякую Лесі Юрїївні і Національному банку, які оперативно на запит Суспільного відреагували. Розкажу, в чому проблема з 8170. Нам було б потрібно для того, щоб вносити ці правки, яких зараз немає, на те, щоб профільний комітет розглянув їх, рекомендував розглядати по процедурі статті 116 нашого Регламенту, який дозволяє такі правки вносити, цього вже не сталося, ну, і чесно кажучи, є велика небезпека, коли ми наші профільні питання намагаємося переносити в різні комітети. Про це пані Євгенія уже говорила.

Тому я думаю, що ми будемо пропонувати піти шляхом, що ми напрацюємо спільно з (дякую за готовність напрацювати) юристами Національного банку і з представниками Суспільного короткий проект, який буде стосуватися лише нашої сфери. Відповідно він потрапить до нашого комітету або до вашого комітету, і ми будемо мати захищеність цієї процедури, звісно, нам доведеться залучити, оскільки це податкові фінансові питання, і колег з податкового фінансового комітету, але не як профільний, а як другого комітету, це буде набагато легше. Тут теж питання системне, думаю, його краще вирішувати в нашій сфері. Ми всі контакти маємо, беремо на себе зобов'язання підготувати. І підтримую пропозицію Микити про те, щоб зібрати вже на остаточному етапі і ринок показати, власне, ось що ми

пропонуємо, щоб цей законопроект взагалі не викликав жодних дискусій, як, наприклад, там із колективними трудовими договорами.

Я, в принципі, оскільки мені вже дали слово, підсумовую. Надзвичайно дякую Суспільному за звіт. Звісно очікуємо матеріали, бо будемо їх використовувати зокрема і в нашій постійній щоденній роботі. І те, що звіт великий, це величезна користь, бо дасть можливість дуже практично використовувати.

Про успіхи Суспільного у нас традиційно питає і суспільство, і наші міжнародні партнери, бо це одна з візитівок, одна з найбільш успішних реформ, які Україна проводила і проводить. А реформа – це не завжди результат, а дуже часто це процес.

Дуже дякую за практичні питання. Дякую всім присутнім і представникам міністерства, Нацради. Дуже важливо, що ми з вами працюємо спільно, як показує, як любить Микита говорити приказками, от в Україні кажуть "гуртом легше і батька бити". У нас легша справа, гуртом краще і легше і інформаційний якісний простір розбудовувати. Тому будемо працювати. Боротьба триває.

І як у нас починають і закінчують будь-які наші тепер збори – це вже стало гаслом нашої армії. Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я так завжди радію, коли, закриваючи якесь зібрання, я можу сказати тільки: "Дякую всім за участь в роботі!" Сподіваюсь, що ми зможемо вирішувати всі питання, які ми сьогодні піднімали, швидко і ефективно.

До побачення. Гарного і безпечного вечора і ночі.